

310349

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును.

Vol. 9.

చెన్నపట్టణము 1922 వ సం॥ సెప్టెంబరు నెల 4-వ తేది సోమవారము

No. 130

సంపుటము ౬

దుండుభినామ సంవత్సరము, భాద్రపదమాస శుద్ధ త్రయోదశి ౧౩.

సంచిక ౧౦౦

అమృతాంజనము అన్ని

నొప్పలకు మంచిమందు

అమృతాంజనము గాయము పుండ్లకు

ఘనమయినమందు.

చక్కనిడబ్బితో సహా సీసా 1-కి రూ. 0-10-0 ప్రతియింటనుండదగినది

అమృతాంజనము లోకప్రసిద్ధిని బడసియున్నది. అమృతాంజనము అన్ని నొప్పలకు సిద్ధామృతము. అమృతాంజనము అమృతశబ్దమాదినిగల మాయమందుగాదు. నకలునుండులవలన మోసముగలుగును. పంచభాషచీటిని చూచికొనిన మోసముగలుగుదు. అమృతాంజనపు జగత్ప్రఖ్యాతవలన దేశమునందంతటను పెరిగినవి.

అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి లేక, నెం. 7 తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

శివకవచము, కష్టవడువారికిది యాక గొప్ప ప్రసాదము

కష్ట నక్షత్రములచే గలుగు బాధలు, భవనష్టము, ప్రయత్నములు కృతావధులు, ప్రేమాతిశయములందు ఆకాశం గము, మనోవిచారములు, వ్యాధులు మొదలగునవి పటాపంచలై పారిపోవునట్లు చేయుటయందు ప్రసిద్ధిచెందిన ఈతాయత్తుకు సమానమైనదేదీయును ఈ ప్రపంచమునందులేదు. అన్యష్టము అమితముగా మోచును. ఒక వారముగోజులలో అన్నియు తప్పుక జయమగును బాతకములు వ్యత్యాసములేక వ్రాయబడును. ఒకసారి అర్చనయిచ్చి చూడవలెను.

తెండి 1-కి ధర రూ 3, అష్టభాతు రూ 5.

Pundit S Jyotirvid,
Astrologer, 7/A Star Lane
P O Calcutta

సుప్రసిద్ధమైన

నంజన్ గూడు దంతచూరము.

రెండు కుటుంబరత్నములు

దంతములను శుభ్రపరచుటయందును, తెలుపుచేయుటయందును, పలుకొప్పును కలుగజేయుటయందును ఆమోఘమైనది.

శుద్ధమైన వనమూలికలచే తయారుచేయబడినది. మనోహరమైన నువాసకలది. తీపులేక ఉప్పుకలిపినది వంపబడును.

1 పొట్టుము 1 నెలకు సరిపోవును. ధర 1-కి రూ 0-1-0; 12 పొట్టుములు వి. పి. ఖర్చుతో సహా రూ 1-0-0.

శ్రీకరకస్తూరిమూత్రాలు:—బిడ్డలు మొదలు ముసలివారి వరకు సకల వ్యాధులకు ఉపయోగించవచ్చును.

250 మూత్రముల బుడ్డి 1-కి రూ 0-4-0; 12 బుడ్డు వి. పి. ఖర్చుతో సహా రూ 3-0-0 లగును.

ఆయుర్వేద విద్వాన్ వి. వి. పండితులు, నంజన్ గూడు పోస్టు. (మైసూరు జిల్లా) (1)

త్వరపడును. వెల సులభము. ఫల మధికము.

శ్రీ ఆంజనేయ వైద్యశాలవారి సుప్రసిద్ధ ఔషధములు

శ్రీ జిల్లాబోర్డువారి బహుమానము పొందుచున్నది

129 రకముల ఔషధములన్నివి

(91) బోధకాల సంహరిణి:—ఎంతకాలమునుండియున్న శీఘ్రరోగమునైనను వారముగోజులలో గుణము కనబరచి.

కాళ్లుమంటలు, నీరు హరించుటయొక్క పగిలిన పాదములు సహా స్వస్థంబై కమలములవలె ప్రకాశించును.

15 రో. రూ 4-8-0 వారమునకు రూ 2-8-0.

(40) నిఖిల వ్యాధిమర్తేభ కంఠీరవము. చిట్టఫీరంగి, పల్లిక, బగ్గెలోనుగ సవాయిలున్ను, కీళ్లనొప్పులు, నల్లని పొడలు,

మూలవ్యాధి, పొండుపు, సవామేహములు, మేహములు, మేహవ్రణములు, శుక్లస్వప్తము మొదలు అన్ని వ్యాధులను వారము

గోజులలో నివారణజేసి బలము, శరీరకాంతి, రక్తవృద్ధి, వీర్యస్థంబున కలిగించును. ఇచ్చావత్తం.

నెల రో. రూ 6-0-0, 15 రో. రూ 8-4-0.

(90) సర్వవిధ శిశురోగసంహరిణిమృదు. జీర్ణించిన పత్తి, తెలుపు, ఎరుపు, నలుపు లోనుగ యేరంగు శిశునైనను, మూత్ర

ము స్వల్పముగాగని, బొట్టుబొట్టుగాగని పడుట, యీ గుణములన్నియు తగ్గి రక్తపుష్టి చేయును. 3 పూటలలో గుణము

కన్పించును. ఇచ్చావత్తం.

(48) మహావజ్రపాణిరసము (అను అష్టాదశ కృష్ణరోగసంహరిణి) నెల రో. 5-0-0. 15 రో. 2-12-0. సవామేహ

ములు, పొడలు, మచ్చలు, కాళ్లు, చేతిచేళ్లు, పెదవులు, ముక్కు, వగైరాలు లావై ఎర్రబారి సదా తిమ్మెరలుగా నుండుట,

మేహనీరు, అంతరవ్రణములు వగైరాలుట పరమానధము.

దబ్బి రూ 1-4-0.

(35) శ్రీమద్మూత్రయోగము నెల రో. రూ 8-0-0, 15 రో. రూ 4-0-0 కఫములు, క్వాసకాసలు, దగ్గు, కగర్లు,

ఉబ్బునము, మొ॥ శ్లేష్మవ్యాధులకు బ్రహ్మస్త్రము, 3 పూటలలోకఫమును హరించి నెలరోజులలో పూర్తి నివారణ నిచ్చును.

గోపాల్మహర్షిశ్రీశివశాస్త్రి

కె. వి. ఆచారి,

K. V. Achari

Ayurveda unani Doctor.

గృహ విక్రయము

కృష్ణాజిల్లా ఏలూరు సత్యనారా

యణపురములో కాలువయొడ్డున

నున్న లేటు దాసు శ్రీరాములు

పంతులు గారి మేడయున్నా,

షుమారు దానిని చుట్టియున్న

అయిదువేల చతురపుగజములుగల

తోటయున్నా విక్రయించబడు

ను. కావలసినవారు -

(౧) ఏలూరులో స్టిడరు [251]

దాసు గోవిందరావుగారికిగాని,

(౨) బెజవాడలో

దాసు కేశవరావుగారికి గాని,

వ్రాసి తబ్బిల్లు తెలుసుకొనవచ్చును.

తెలకుప్పనివారిణి (157)

చర్యమైనందు తెల్లమచ్చలు వైపుతవలన పూచీగా

8 దినములలో నయమగును. శుద్ధ వనమూలికలచే చేయబడిన

ఈ ఔషధము ఋషిశ్మయనిచే కనిపెట్టబడినది. నయముగానిపో

ధరకు చెందింతులు చెల్లించబడును. బుడ్డి 1-కి వి. పి. ఖర్చుతో

సహా రూ 3. ఉత్తరములు ఇంగ్లీషులో వ్రాయవలెను.

HAKIM ABDUL HAJI,

P. O. Kamtaul,

Darbhanga B. G. O.

THE BENGAL COTTON AND WOOLEN MILLS LTD.,

Wanted agents to sell shares of the above company which commenced business in grand style and guarantee 40 per cent dividend in the first year. For prospectus and particulars please apply to Roy Dutta and Co.

172, Bow Bazar Street, CALCUTTA

ఒకమాట గురిచేయవలెను

తిప్పని గుణములు! కొనుసు!! పరీక్షింపుము!!!

ఆయుర్వేద పంచరత్నములలో

నొకరత్నము

ఇది చలిజ్వరములకు, చలిలేని జ్వరములకు, కడుపు జ్వరములకు, విడిచిపెట్టు జ్వరములకు, కఠిన జ్వరములకు, సామాన్య జ్వరములకు, మలేరియాజ్వరములకు, క్రిమికీటకాది జ్వరములకు, విషమజ్వరములకు, సన్నిపాతజ్వరములకు, దోష జ్వరములకు ఇంతయేలే సర్వవిధజ్వరములకు బరిమార్చు ఉత్తమోత్తమ యావధిరాజము, క్వయినా పరిచేయని సుయమున "మిడిచిలా" మంచి పరిచేసినది అంగ్లవైద్యులు మెచ్చి యున్నారు. వైద్యుని సాహాయ్యములేకనే శ్రీమతి, పురుషులు వాడవచ్చును. బాలురకు ఇవ్వవచ్చును. సగా అంగ్లవైద్యులు లనే వాడువారు తీసికొని వాడి "ఎట్టి అపాయములేని జ్వరహర యావధిరాజము" ప్రశంసించియున్నారు. చిరట అజీర్ణము, ఇంక నేకవ్యాధుల హరించును. కేటలాగు ఉచితము. అరవము, మగ్గరము, కన్నడభాష మాట తెలియను. తెలుగు, ఇంగ్లీషున వుత్తరములు వ్రాయవలెను.

ఆయుర్వేద రత్న, పండిత

బి. శ్యామసుందరరావు బ్రదర్స్,

ఆయుర్వేదావధులయము, బంపూరు, బంజూర్జిల్లా.

ఇది చూచితిరా?

నిజము నమ్ముడు.

అనుభవమునకు వచ్చును.

మియొక్క జనకాల ఘడియలు, తేదీ, వారము, సంవత్సరము కాని జాతకము లేరువలన వచ్చు నాయము పంపుడు సామాన్యజాతకఫలములు, ఆయుర్దాశము, కళత్రసంతాన ఋణములు దర్శిత, భాగ్యము, వైదు, ఉద్యోగము వస్త్రాలను వ్రాయుటకు రు 3-0-0, ఒక మహాదళఫలములు వ్రాయుటకు రు 5-0-0, పోస్టేజీ ప్రత్యేకం.

శ్రీధర వెంకటసిద్ధాంతి,

నేడునూరు, అంబాజీ పేటపొట్టు, గోదావరి జిల్లా.

Advertisement for 'Kattikattalu - Chakalu' (కత్తికట్టలు - చాకులు) featuring a portrait of a man and text describing the product and its benefits.

చాటుపద్యమణిమంజరి

ద్వితీయభాగము

ఆతొండనుండి యభండపరిశ్రమ చేసి యాంధ్రభాష మన్ని భాగముల నుండియు రత్నములకుటి చాటుధారలను సంపాదించి వేటూరి ప్రభాకర శాస్త్రిగారు దీనిని వెలయించినారు. ప్రథమభాగమున లేని యపూర్వవిషయములు గలిగి యిది యద్భుతముగా నున్నది. వెల 1-6-0. గ్లాజు పేపరు ప్రతి 1-10-0

మూన్నాళ్ల ముచ్చట

వ్యాధ్యమగు చిన్న పద్యప్రబంధము, ప్రభాకరశాస్త్రి గారు రచించినది పద్యము లమృతగుళికలవంటివి. కథ యానాటి యాంధ్రజాతీయము. దీనితో నిండినది. వెల 0-6-0. ఆగస్టు నెల ముగియులోగా, రెంటికిని ఆర్డరు పంపువారికి మూన్నాళ్ల ముచ్చటను రు. 0-4-0 లకే పంపుదము.

అడ్రాసు:—మణిమంజరి మేనేజరు,

(142) తిరువల్లి క్షే.గి, మద్రాసు.

అక్రమముగు సుత్తరువు.

[జెయిలీ ఎక్స్ప్రెసు.]

ప్రభుత్వసేవయందు సాంఘికప్రాతినిధ్యమును గవనించెడి విషయమై తమస్థిత విధానమును వెలుపుచు మదరాసు ప్రభుత్వమువారు ప్రచురించిన యుత్తరువును మేము నిన్నటి పత్రికయందు బ్రకటిం చితిమి. దానిని సావధానముగ బరికించితిమి. ఆ సేవ సంవత్సరములు నేనచేసియు, ప్రయోగము కన్పరులగుటచే గాక బ్రాహ్మణులై యున్నంత మాత్రమున చారి ప్రయోగమునకు ఇందు మించుగ కాళ్ళెత్తుము గ న భ్యంతరముల కల్పించుట కీయుత్తరువు ప్రోత్సహించినది తెలుపవలసివచ్చినది. ఇది మిక్కిలి యాశ్చర్యము. ప్రజాపక్షమువారు చని పుట్టిన గుంటులచేయు వారే బహిష్కరణ వ్యాజ్యస్వర్ణముల కణాద్రోక్తి యిట్టి ప్రకాశ్యురీతిధర్మగు కాగ్యమునకు గడంగియూడట ఎంతయు చింత నీయముగ నున్నది.

ఉద్యోగములందు తగిలంత ప్రమాణములేక వెలుకవడి యుండిన జాతులవారి కోర్కెలయొడ మా కెప్పుడును సానుభూతిగలదు. ఉద్యోగములు చాల వరకు ఇతర కులములకు లభించునట్లు నిక 5 సంవత్సరముల కాలము బ్రాహ్మణ నియామకము తగిలంపలేనను కోరికను గలిగి అట్టి తీర్మానమును కాపరసభలో అధికారపక్షమువారు రామోదంప జేయుట యందు తప్పియున్నది. ఈ తీర్మానము నామోదమైన ఫలితముగ ఆయమాసముల లోపున నే నుత్తర యుద్యోగములలో బ్రాహ్మణులు 100 కి 23 నుండినందు మా క్షమే ఉండేది. ఇంతటితో తప్పిందక యుద్యోగము చేయవచ్చుడే గాక ప్రయోగము చేయవచ్చుడై నితరకులముల కేవలము చేయవలెనని కోరిక. ఉద్యోగము చేయుకాలమున సాంఘికప్రాతినిధ్యము గవనించవలె ననెడి బోర్డు స్టాండుగు ఆర్డర్ ను మాత్రమే యయలలో పెట్టెయొడల ప్రభుత్వోద్యోగములం దిదివరకేయుంప బ్రాహ్మణుల స్వత్వముల నిరాకరించుట వీలుండెడిది గాదు. ఇతరకులముల ప్రాతినిధ్యమును సర్వముగ లభించెడిది గాదు. కనుక ప్రయోగముల గూర్చి యాలోచించునపుడెల్ల బ్రాహ్మణేతరులనే కరింపవలసినదని యాంధ్రభాష ముండెను. ప్రభుత్వమువారి యాంధ్రభాషలో లోబడినారు.

జిల్లాలలో ముఖ్యోద్యోగములందు నియమించువపుడు సాంఘికప్రాతినిధ్యము గానింపవలె ననెడి బోర్డు స్టాండుగు ఆర్డరు కలదని యొకటి, అట్లు ప్రమాణము సరిగా నుండుటకు క్రింది యుద్యోగముల నుండెడు ఆ నూత్రమును గవనింపవలసి యున్నదనియు చెప్పిన ప్రభుత్వమువారు తమ యుత్తరువును సమర్థింప బ్రయత్నించుచున్నారు. ఈ వాదము వ్యర్థమైనదని స్పష్టపడుచున్నది. ప్రతిజిల్లాలో, ముఖ్యోద్యోగము లేవియో ప్రభుత్వమువారు కావలెననియో యుదాహరణకే వనలిట్టెనట్లున్నది. మదరాసు నగరములోని 'సెక్రటేరియటు రివిన్యూబోర్డు' మున్నగు పెద్దకార్యాలయములకు నుత్తరాధికారమునకు వచ్చుచు వరదరి. ఈ పెద్ద కార్యాలయములకింద డెప్యూటీ కలెక్టరుల యుద్యోగములను కచ్చునని కలంపము. డెప్యూటీ కలెక్టరులు 100 కి 60 మందికన్న యధికముగ బ్రాహ్మణేతరుల యుండవలెనను తెలుపుతో బ్రాహ్మణుల సర్వము సీనియారిటీని ప్రోత్సహించి చేయవలసివచ్చినది డిప్యూటీ తహశీలుదారులు తహశీలుదారులు గ్రేడులనుండియు బ్రాహ్మణేతరుల సంఖ్య జాసి చేయవలెనని కోరుట చాల వాద్యముగ నుండును.

డిప్యూటీ కలెక్టరులసంఖ్య చాలకొలదిపాటియే గావున బ్రాహ్మణేతరులనే సరాసరి అందులకధికముగ నియమించిన నులభ్యమగు మార్గ మగుటయేగాక, యంతయాజేదనకును అవకాశముండదు.

సాంఘికప్రాతినిధ్యమును గవనించువపుడు మిగిలినయోగ్యతలన్నియున్న, సీనియారిటీని పాటింపక సెలక్షన్ ప్రకారమే నియామకము యుండవలెనని యుత్తరువునందుగలదు. సీనియారిటీ గాక సెలక్షన్ పట్టి జరుగు ననుటచే, పోరబాటుల కవకాశము గలగగలదు. ప్రభుత్వము ప్రభుత్వమునందలి యన్ని భాగములందు సామాన్యముగ వైము - స్కేలును జట్టి యుండుటచే సెలక్షన్ చేయునట్లు కన్పించునకాని అట్లైయు స్కేలులోనే సీనియారిటీ గవనింపబడుచున్నది. కాని ప్రయోగము లొసగునపుడెల్ల బ్రాహ్మణేతరులనే కరింపవలెనను నిబంధన నొకమారు గావించుటచే అధికారు తీ నిబంధనను నెపముగై కొనుటకు వీలగుచుండును. ఉదాహరణము నొకదానిని జూతము. సెక్రటేరియేటులో (200-20-400) నూపరంబెండెంబు పని భారీపడి క త న య ను కొం ద ము. రూ 150 లలో సీనియరుగ నున్న బ్రాహ్మణ గు మ స్తా యొ క డు న్న ను ఈనిబంధనవలన (70-10-150) స్కేలులో 120 ల జీతములో వున్న బ్రాహ్మణేతరుని అందులకు నియమించవచ్చును. ఇతరయోగ్యతలన్నియును యుండవలెనని కోరిక యొకటి కలదని మాకు తెలియను. కాని ప్రయోగమునందు అధికారి జూనియరుగనుండు

బ్రాహ్మణేతరులను సీనియారిటీని బ్రాహ్మణ గుమస్తాకు సమానుడని నమ్మవచ్చును.

ప్రభుత్వమువారు రచించిన యీ మార్గములన, విశ్వసనీయమైన యొకవర్గమునకు విశ్వాసము చెడును. అందువలన ఆ విశ్వాస రద్దీ న సమాధు గ నుండలేదు. ఇది కంటే యుద్యోగముల సంవత్సరముల వారి విషయమై క్రొత్తమాటలు ప్రజేత పెట్టవలెనని రాజనీతి సమంజసమైనదని యుండునను గుర్తించుట. ఉద్యోగములకు నియమించునపుడు ప్రభుత్వమువారు ఎట్టిపూచీకత్తును వ్రాసి యియ్యవలెనని ఎవరును ప్రభుత్వమువారి ననుకొని లాభములేదని వ్రాసిన మంత్రులవత్తువు ప్రకటించి ప్రాణము ఇవ్వటకే యుద్యోగమునందున్న బ్రాహ్మణులు వాగుగ గుర్తెలుంగుదురు. అందువలననే అల్ప సంఖ్యాకులుగ నున్నవారియొడ స్టేట్ క్రమముగ పక్షపాతముగ ప్రవర్తించునపుడు ప్రభుత్వమువారు సావధానముగ వాచించి యుండ వలసినది. స్వల్పాద్యోగములలో నీ క్రొత్త యుత్తరువు వలన జరిగెడి యావకతలకు ప్రభుత్వమువారికి నుద్దేశించుటలేదు.

నోటీసు

తిరుమల తిరుపతి వగయిరా దేవస్థానములకు 1322 ఫసలికి కావలసిన కుంకుమపువ్వు (సూర్యమూర్తు) సరఫరా చేయుటకు మాదిరిలు సహా సీలు చేయబడిన కవర్లలో తెండర్లు అడుగున సంతకముచేసిన వారికి 1922-వ సం॥ సెప్టెంబరు నెల 10-వ తేది లోపున చేరునట్లు పంపుకోవలెను.

కుంకుమపువ్వు (సూర్యమూర్తు) అందాజుగా ఒక సంవత్సరమునకు కావలసిన సరుకు లేక యితరరకం పేలు సరుకు 100 శేర్లు కే 1-కి 24 తులం ప్రతి తెండరును 100 రూపాయలు ధరావత్తుతో పంపబడవలెను. తెండరు అంగీకరించబడిన దను ఆర్డరు వెలిసిన దినము కచ్చేరినుంచి తెండుచేసిన వారికి చేసిన పరిరోజులలోగా మొదట చెల్లించి యుండు డిపాజిట్టు మొత్తము 100 రూపాయలు గాక సరఫరా చేయుటకు వొప్పుకొనిన పుజ్జాయంపు పరిమాణముయొక్క కిమత్తుపై 100-కి రు. 5 లు వంతున యేర్పడు మొత్తము మొదటి డిపాజిట్టుతో సహా సరిపోయెట్లు మొత్తమును ప్రారంభ డిపాజిట్టుగా చెల్లించి క్రమమయిన స్టాంపు కాగితములలో వరత్తుల ప్రకారము సప్లయిచేయుటకు అంగీకరించబడిన ధరలు సహా ఖరారునామా వ్రాసి యివ్వవలయును. ధరావత్తు సొమ్ముకు వడ్డీ యియ్యబడజాలదు. మిగత వరత్తులు దేవస్థానము కచ్చేరిలో విచారించి తెలుసుకొనవచ్చును.

తిరుమల తిరుపతి వగయిరా దేవస్థానము అధీను తిరుపతి 81-8-1922 శ్రీమహాంతు ప్రయాగ దాసుజీవారు (298) విచారణకర్త

అపూర్వరాజకీయ గ్రంథములు

- 1. పుష్పాంజలి (భావగీతములు) 1 8 0
2. తిలకుమహాశయుని సంపూర్ణ ఉపన్యాసములు } 2 4 0
3. గాంధీమహాత్ముని సంపూర్ణ జీవితము 1 8 0
4. ఆంధ్రమాత (రాజకీయనాటకము) 1 0 0
5. స్వరాజ్యపతాకము " 1 0 0
6. సంస్కారణి " 1 0 0
7. స్వరాజ్యధ్వజము " 0 12 0
8. స్వరాజ్యరథము " 0 8 0
9. గాంధీ మహాదయము " 0 8 0
10. ఆలీప్రభుతులనిర్బంధము " 0 10 0
11. ఆసియాఖండవిజ్ఞానరహస్యము 0 8 0
12. నిరాకరణోన్మత్తత్వము(ఆంధ్రమాను) 0 6 0
అధికమున ప్రకటింపబడు రాజకీయగ్రంథము లన్నియు మావద్ద దొరకును.
(3402) ఉపేంద్రప్రచురణాలయము, 17, నారాయణ మొదటిస్థి, మదరాసు.

వృత్తాంతలేఖలు

పార్వతి పురము

(ఒక విలేఖరి నుండి)

ఈ గ్రామములో యీ సంవత్సరము తిరిగి కార్తీక నెలలో సభ్యులను చేర్చుటగానూ ప్రయత్నములు జరిగినవి. మార్చి నెలలో యీ తాలూకా సంఘ సభలో కార్తీక గారయిన మ. మంత్రాల లక్ష్మీ సరిసింహులు గారు, గెంబలి లక్ష్మణ స్వామిగారు, సుమారు నూరుమంది సభ్యులను చేర్చిరి. ఆగష్టు 29-30-31 తేదీలలో యెలమంచిలి కాపురములు మ. కరీ రామ కృష్ణ రావుగారు బొబ్బిలి కాపురములు మ. భరత్ అప్పల సరి సింహులుగారు యిచ్చుటకు వచ్చుటచే వారి సహాయముతో తిరిగి నూరుమంది సభ్యులను క్రొత్తగా కార్తీక నెలలో సభ్యులుగా చేర్చుము అయింది. అందులో పదిహేనుగురు స్త్రీలు కూడా కలరు.

వైవాళి తరుపతి మృత్యుంజయ నగరం సభ్యులను చేర్చుటగానూ వెళ్ళుచున్నారు. మే నెల లగాయతు ప్రతి నెల 18 తేదీన గాంధీ : దినానికి సుమారు రు 10-12 లు సంఘ కార్యదర్శి లకు మ. గరికిపాటి సుందరం పంతులు గారు, మంత్రాల లక్ష్మీ సరిసింహులుగారు వసూలు చేయుచున్నారు.

ఖద్దరు వస్త్రములను యింటింటికి తీసుకొనివెళ్లి అమ్ముచున్నారు. యీ ఖద్దరు వస్త్రపారము గ్రామములో వర్తకులను కేతిగాడిను కూడా సహాయము చేయుటకు కార్తీక ను వారికి కొంత సహాయము చేయుటకు ఖరారుచేసి యున్నారు. పశువులను వారిలో ఖద్దరు వస్త్రకము పోచ్చుగా నున్నది.

రాజమహేంద్రవరం

(స్వకీయ విలేఖరి నుండి)

పురపాలక సంఘము

శ్రవైంబర 1-పురపాలక సంఘమునకు తిరిగి కొన్ని యెన్నికలు జరిగవలసియున్నది. గజపతి రామచంద్రరావుగారి ప్లానే శ్రీయుతి లక్ష్మణగడ్డ ప్రకాశరావుగారు అభ్యర్థిగా నుండిరి. ఈయన యం. ఏ పరిక్షయందు తీర్పు యి. ఏ కేరళింగం ఉన్నత పాఠశాలాపాఠ్యాదు ప్రధానోపాధ్యాయుడని తన జించి అలవాదప్రక్రమము బూని మా పురపాలకవిద్యాలయ ప్రధానోపాధ్యాయుడుగా నుండి స్వల్పవేతనమును గైకొని పని చేయుచున్నారు. ఈయన పరమకాంత స్వభావులు. స్వాధ్యాయము నిగ్గు బాత్మ్యధోజణకమున జాతీయ విద్యాభివృద్ధి కొరకును తమ శక్తినిం తయు ధారపోయుచున్నారు. గతవత్సరము పోలీవాడయిండ్లు తగులబడినపుడు వారికి తిరిగి యిండ్లుకట్టించుటకై యింటింటికి తిరిగి నిదా హరములలేక పాటుపడి వారిని హరియమునకు తగినయెన్నట్లు చేసి నిన్ను బాతుల కృతజ్ఞతలు పాడుచున్నాను. ఈయన నిన్ను బాతుల సంగమమునకు కార్తీకగియై కొన్ని కత్తెరముల నుండి పంచమార్దరమునకు విశేషముగా పాటుబడుచున్నారు. వీరికిల వత్సరము మయింది. రెండవవార్షికోత్సవ వీరి నెన్నుకొని తమ పోటున కద్దినయోగపడుకొనెదరు. గా! మూడవవార్షికోత్సవ సాలస బాపయ్యగారును చొరగుడి కృష్ణ రావు గారును 4 వ వార్షికోత్సవ కంకటరామారావు గారును, 5 వ వార్షికోత్సవ డోడపాటి రామలింగారావు గారు 7 వ వార్షికోత్సవ గ్రంధి సత్యరావు, ముత్తంగి సూర్యారావు గారును అసహాయ వాదనమున అభ్యర్థిగా నుండిరి. అసహాయద్యమమునందు రాజమహేంద్రవరం లెచ్చుము ముందంజవేయుచున్నారు. ఈ సమయమున లెచ్చుము తిరిగి అసహాయమునకు యిచ్చి రాజమహేంద్రవరము అసహాయద్యమమును గాఢము నున్నదిని స్పష్టపరచెదరాగా!

సీతానగరం అసీలు

పునులూరి కొందరాయయ్యగారు తప్ప మిగిలినముగ్గురు అసీలు చేసిరి వారికి విధింపబడిన సెక్యూరిటీని రద్దుచేసి కారా గారవాసశిక్షను 2 మాసములకు తగ్గించిరి. ఈతర్పు అసీలు చేసి కొనని కొందరాయయ్యగారికి గూడ వర్తింపజేసిరి. రెండవూ సములు నుమారు కావచ్చినవినుక రెండుమాడు శోభాలలో వారు విడుదల యగుదురు.

సంయుక్త రాష్ట్రముల "లివింగ్" సమావేశము 26, 27 వ తేదీలకు నిర్వహింపబడినది. పండిత గోకర్ణ నాథ మిత్రగారి రథస్థుతను జరిపించెదరు.

గొప్ప వ్యాయామ ప్రదర్శనము

మైసూరు కృత్తికావహ అను ప్రఖ్యాతిగాంచి సాధ్య- సంపదభ్యుదయం, మైసూరు పేటికల్ అను మూడుప్రతి కలకు 40 సంవత్సరములుగా సంపాదించిన శ్రీయుతి ఎం. వెంకటకృష్ణయ్యగారి యాజమాన్యమున గుంటూరు జిల్లావాసులు మేటి కొటిరెడ్డిగారు మైసూరు జిల్లాలో 29-8-22 తేదీన దేవత క్రిందర్యవహన చేసినారు. 25 గుర్రములు గలముగల మోటారునిల్పుటయంకా కొన్ని సాహసకార్యములుచేసి సభికుల నానందింపజేసియున్నారు.

అంగోనలో వర్షము ఆకాశము చిల్లుపడినటుల కురిసెను. చాలవరకు కొంపలు కూలిపడిపోయినవి.

బొంబాయి బోల్కొ బ్రదర్స్ లిమిటెడ్ కంపెనీలో డై రెక్టరుడని నారాయణజీగారు వదలుకొని రవి తెలియుచున్నది.

మొత్తముండి బెంగాలు నాగపూరులై త్వేకంపెనీవారు నాగపూరునుండి బొంబాయి కలకత్తా వరకు మెయిలు కర్వీ మును రెండునెలల ఎక్కువ జేసెదరు. ఇకముందు కలకత్తా నుండి మెయిలు ఉదయము 10 గంటలకు బదులు సాయం కాలము 8-45 గంటలకు బదులుజేరి బొంబాయికి ఉదయము 7 గంటలకే జేరును. బొంబాయిలో మెయిలు సాయంకాలము 8-30 గంటలకు బదులు జేరును. నాపురాకు ఉదయము 10 1/2 గంటలకు జేరును. శరీరావమునాడు పి. అండు 2. మెయిలులో బయలుదేరు ప్రయాణికులు కలకత్తానుండి బెంగాలు నాగపూరులై త్వేమిన గురువారము మధ్యాహ్నము బయలుదేరవచ్చును. ఈరైలు ఆ నేకస్థలములనుండి మెయిలును గొంపోవును.

పి. అండు ఒకంపెనీ వారందునిమిత్తము మెయిలు క్రియగలక ఆపుజేసెదరు. పోస్టుల ఎక్స్ ప్రెస్ ఆపివేయునే దినికి గూడ ఆపు జేసెదరు.

ఆంధ్ర శాసనము

జాతకము

(1) జాతకము (నందలి) ముక్కలనుగాని (2) పుట్టినతేది, జననకాల భుజియుగాని (3) జాతకునియొక్కజన్మ కాలము, ప్రస్తుతపు వయస్సు, మాకు శత్రువు (వాయించిన) యుగాని, ఈమాటిలో కేదియో యొకటి మాకు పంపినయెడల, జాతకునియొక్క యావము, స్వభావము, శరీరాంగణము, భవనంపాదక, ఆయుర్దాయము, భాగ్యము, సంపాదము, కళిత పాభ్యము, ఉద్యోగము, జీవనము మొదలగు 25 సంగతులు కాఖలా కొరకు వ్రాసి ముందుగా రు 1-4-0 లకు పి. పి. గా పంపెదము. ఈవాసివసంగతులు సరిగా నున్నయెడల, జాతకుని యొక్క ఆయుర్దాయము అఖియమకు, జరుగజోవు ప్రతిసంగి ఫలములు, అనగా, మహాదళ, అంధకారములు గల పూరా

జాతకము, శాస్త్రసమ్మతముగా నున్నచోటి పంపెదము. పూరా జాతకమునకు రు 2 లు, అగును. పూరా జాతకము (వాయించిన) కొనువారు రు 2 లు, అద్యాన్ని ముందుగా పంపవలెను. అట్లు పంపగానే జాతకము పూర్తిగా ఆఖియమకు కలుగుచోటి రక్తివ రు 8 లకు పి. పి. గా పంపెదము.

సంవత్సరఫలము

మొత్తముగా 1 సం॥ కం వరకు ముందు జరుగజోవు ఫలములు వ్రాయించు, నెలలవారిగా 12 నెలల ఫలములు విశరముగా వ్రాయుటకు పి. పి. ఖర్చులతో రు 1-4-0 లు అగునవినికి జన్మనక్షత్రము గాని, జన్మసాము గాని, మాకు పంపించాలను.

జాతక మార్తాండము

రెండవభాగము ఇది 300 వేజీలు

ఇందు లగ్నము, గ్రహములు, భావములు, వడ్డ్యములు, మోడకనర్లు, అన్యకనర్లు, తాత్పర్యసహితముగా సుమారు 1000 ప్రమాణ శ్లోకములతోను, విశేషాంశములతోను ద్వాదశ భావములు మహాదళ అంతర్భావములును, ఇంకను ఆశీ సంకతులతో మిక్కిలి ముఖ్యతలవి అత్యద్భుతముగా వ్రాయబడినది. దీనివలన అన్ని సంగతులు పూర్తిగా తెలియును (3512)

ఈ గ్రంథము వచ్చనియెడల తిరిగి సొమ్ము వాపసు చేయుదును. ఈ 2వ భాగమునకై యిదివరకు భరణములు పంపినవారికి 3వ భాగము వ్రాసినయెడల వెంటనే పి. పి. గా పంపెదము. దీనివల సోస్తుఖర్చులు గాక రూ 2-0-0 లు

అలస్యమైనచో ప్రముఖ దొరకవు.

ఆ కెల్ల వెంకట శాస్త్రి, గోపాలపురం, కొత్తపేట పోస్టు. (గోదావరిజిల్లా)

బాలగంగాధర తిలక్ మహతాగాంధీ చరకము

మున్నగు లింబముల గల పెండెంటులను వెండిలో తయారుచేసి విక్రయమునకు సిద్ధముగానుంచుచున్నాము, ప్రతిహింకా దేశీయుడను ముఖ్యముగా ఒకటిని తప్పక ఉంచుకొవలయును. ధర 1 కి రు 1-0-0 12 కి రు 11-0-0 ఆశాభంగము కలగకుండుటకై తక్షణమే అర్జును పంపవలెను. పనాగరికమునకు తగినట్టి సాగనైన మొదటిరకం వెండి, బంగారునగలు, యితర జేడక సామానులు సిద్ధముగానున్నవి. ఉమ్మడి రామయ్య శెట్టి, గురుసామి శెట్టి కంపెనీ, నగలువర్తకులు, 25, చై నా బారోడ్డు, మద్రాసు.

చదివిచూడుడు! మీరు కొనియున్నారా? యోగ్యతాపత్రములు: 1

ప్రతియింజిలో నుండవలసిన సుప్రసిద్ధావధముల నేల కొనలేదు?

1. జాతకునియొక్క జన్మనక్షత్రములో గుణములు కాకుండు నానర్థము వచ్చు కొనుటకు అతిక్లిష్టకరముగా నున్నది. 2. కె. విశ్వనాథ శర్మగారు, విష్ణుచక్రవర్తి ద్వారా, 9-41 బాల్లబజారువిధి రంగూను, బర్రా. జాతకునియొక్క జన్మనక్షత్రములను గురించి సకలవిధ శోధములను పూర్తిగా తాగుచేయును. కింది 3000 వ్యాఖ్యలు సీసా 1-12 ధర 0-4-0 1 మొదలు 6 పిసాలవరకు రూ 1-4-0 బాలసుఖాదయ. (విడ్డలపాటికి సందేహం) ఇది విలువగల వనమాలికలచే కాస్తోక్తముగా తయారుచేయబడిన రసాయనము (ట్రానిక్) 5 నెలల విడ్డ మొదలు 15 సం॥ వరకు వయస్సువరకు ఉపయోగించి తగినది. సకల వ్యాధులను పోగొట్టి మంచి రక్తమునిచ్చి శరీరము ప్రవర్తియగును. బలహీనము కడుపుబొప్పి యుండదు. నకు మంచికాంతి నిచ్చును. బుడ్డి 1 కి ధర రు 0-12-0

ఖర్చుగమనింపు:—మా. కాతాకారుల సూర్యారావు సోమశంకరమద్రాసు, నెం881 తంబు శెట్టిపేటలో మా బ్రాంఛిని తెలియుచున్నాము. తప్పక ఎల్లరు ప్రోత్సహ మొనరికొరెదము. పి. పి. ఆర్థుల మద్రాసు బ్రాంఛినుండి తంతుడవు (301-594) పాశ్చాత్య వెంట్రాచుల వండితులు శ్రీశీరామమవ వైద్యశాల మైసూరు (1)

దేశీయ వార్తలు

దేశీయ మహాజన సభ
గయలో ఏర్పాటులు ఖద్దరు ప్రదర్శనము - కొన్ని వివరములు

లాయడు జార్జి గారి ప్రసంగము

భారత శాసనసభ, స్టేటు సంఘసభలలో చర్చ - సభ్యుల తీర్మానములు సవరణలు

ఆకాలిల అరెస్టులు

ప్రభుత్వ ప్రకటనము - పండిత మాలవ్యాగారు వచ్చుట - ఆకాలిల సత్కారము

లోకమాన్య మహాత్ములు శివకేశవులు

అసహాయోద్యమమును వదలుట అనుచితము - తిలకభక్తుని హెచ్చరిక

ఖద్దరు గజము నాలుగణాల కప్పువలెను

దేశీబంధు దాసుగారి సూచన - నాయకుల ఆమోదము-సప్తమును కాంగ్రెసు భరించుట

శాసనసభలకు వెళ్లుట

రాజేంద్రబాబుగారి లేఖ

ఆప్తుల అమీరుగారు

హిందూవులకు సౌకర్యములు - గోవధను నిషేధించుట

గంగానది గొప్పవడ

మురాదబాదలో ప్రజలు చాలా ఆపదలో నుండుట

ఆంధ్ర రాష్ట్రము

ఆంధ్ర రాష్ట్ర ఖిలాఫతు సభ 13 వ తేదీని జరుగును

8 వ తేదీ రాత్రి 9 గంటలకు ఆంగోరా విజయ చార్జనలు జరుగవలెను

దేశీయమహాజన సభ

స్థలనిర్ణయము

గయలో సభా కాలను నిర్ణయించుటకు యిదివరకు ప్రయత్నమైనది చాలా ప్రాంతమున స్థలము నిర్ణయించబడినదిగాని అది వికారమునైనది కాదు. గయను బుద్ధగయను నడుమ ఫల్గునపర్యాయమున వేరొక స్థలము నిర్ణయించబడినది. అది రైలుస్టేషనుకు మూడు మైళ్లదూరమున నున్నది. అది గుప్తానందపూర్వకము. సన్యాససంఘాధ్యక్షులుల సంఘము ఎన్నుకొనలేదు. రాజేంద్ర ప్రసాదుగారు తాత్కాలిక కార్యదర్శిగా పనిచేయుచున్నారు. దీని నాకాయలసింగుగారి ద్వితీయపత్ని శ్రీమతి లీలాదేవిగారిని లోకాధ్యక్షులకు ఎన్నుకొనినదిగాని ఆమె గయలో నుండే వీలులేదని తెలుపుటచే రాజనంద్రుడు కాలాను ముఖ్యులకు అభిగామియై కొనిరి. సాయుధ సభా అవసరముగాని అదిటగా నెన్నుకొనిరి. సన్యాససంఘాధ్యక్షులకు మున్నగు వారి ఎన్నికలు ఆంగ్లేజుల సెలవులకు జరుగును. ఇప్పుడు ముగ్గురి పేరులు ప్రకటించబడినవి. వారిలో క్రమశిక్షాప్రసాదుగారు గౌరవముగా కనెంబరుమన్నారు.

సన్యాస సంఘమువారు భవమును సంపాదించుటకు వర్తమాన ప్రారంభ మొనర్చిన జరిమానాదారులను వ్యవసాయ దారులను గూడ తమకుగల భవమునకును వ్యవసాయపు పనులకును నుండుటచే నిపుడు వారేమియు నియంజనములు, గాని విరాళములను వాగ్దాన మొనరించి కాంగ్రెసువారి కేమియు సహాయము చేయవలదని ఉత్తరములు గూడ కేంద్రీకరించిన తరువాత ప్రజలకు బోధించుచున్నారు. చిన్న ఉత్తరములకాక పెద్ద వారుగూడ జమీందారుల కడకేగి అటుల బోధించుచున్నారని తెలిసింది. ఉత్తరముల కలహము భారతీయత్రమును పాటింపజాలదని దీని జమీందారులకు ఖండితముగా నుడుపుటచే నాయుత్తరముని విడుదలచేయవలెనని తెలియజేసెను. సెప్టెంబరు నెల తొలి 3 తేదీని సన్యాససంఘ సభ్యుల నియోజకము జరుగును. అని స్వరాజ్య విశేషి గయనుండి వ్రాసెను.

ఖద్దరు ప్రదర్శనము

దేశీయ మహాజనసభలో పాలు ఖద్దరు ప్రదర్శనమును పండిత మాలవ్యాగారు చేయుటచేసెను. చేతితో భారమునడికి ఆధారముతో నేయుటచే నూలు, పట్టు, ఉత్తరములను లన్నియు ఖద్దరే అగును. ప్రత్తిముక్కలు ప్రత్తిగింజలు, పట్టుపురుగులు, చేతి నియములు మున్నగునవి గూడ ప్రదర్శింపబడును (ఆంధ్ర).

లాయడుజార్జిగారి ప్రసంగము

శాసనసభలలో చర్చ : భారత శాసనసభ

భారత శాసన సభలో సెప్టెంబరు నెల 8 వ తేదీని లాయడు జార్జిగారి ప్రసంగమును గూర్చినచర్చ అన్ని పోలికలుగల ప్రారంభింపబడును.

స్టేటు కొన్నింటి

స్టేటు కొన్నింటిలో ప్రాధికారము కలుగ నుపపాదించబడిన తీర్మానమునకు చెందు సవరణలు వచ్చినవి. స్వరాజ్యమును బదియలకు భారతీయులు కృత నిశ్చయము. ఇండియా ప్రభుత్వవట్టుకు స్థిరశాసనముగాని పరిశీలనము గాదని సత్కారముతోగొందనింగుగాదని, స్వరాజ్య సంపూర్ణ స్వరాజ్యమును బదియలకు శాసనసభవారు కృతనిశ్చయము అని రికా ఆర్టికల్ను సవరణల నుపపాదించ గోరిరి. 8 వ తేదీని కలుగని తీర్మానమునపాదించబడు 5 వ ప్రకటించబడిన 7 వ తేదీని చర్చింపబడునది శాంతిమువాద నూదించెదరు. దానికి సభ్యులుగూడ సంగీతించుట.

ఇతరగాని తీర్మానమునకు కాలాతిక్రమము వారికి కొక తీర్మానము నుపపాదించెదరు. ప్రస్తుతము భవభావము విస్తారముగా నున్నందున వ్యయమును కల్గించునైన ఆవసరము పొచ్చునందున ఏర్పాటుచేయగలిగిన కార్యనిర్వాహక సంఘమున సభ్యులసంఖ్య యిద్దరికంటె మెచ్చగా నుండే గూడదు. ప్రభుత్వ తీర్మానము పరిశీలనమునకు ముగియబడిన కంటె మెచ్చగా నియమించునూడదని సెలవాగా నుపపాదించెదరు.

భారత శాసనసభలో 8-వ తేదీని ప్రధానమంత్రి ప్రసంగమునుగూర్చి చర్చ జరుపుటను ప్రభుత్వమువారు నిర్ణయించి మరుసటిరోజున స్టేటు కొన్నింటిలో చర్చింపబడును.

గణేశ సావర్కరుగారు

అసహాయదావాదు చెరసాలనుండి వదలుట

బొంబాయి ప్రభుత్వమువారి ఉత్తరప్రకారము గణేశ సావర్కరుగారిని 1 వ తేదీ మధ్యాహ్నము అసహాయదావాదు సభ్యుల చేరసాల నుండి వదిలిరి. వారిని తీసుకొని పోవుటకు వచ్చినవాడు సావర్కరుగారు కాక సావర్కరుగారు బొంబాయి ఎక్స్ ప్రెసులో వారి బొంబాయిలోని కొన్ని కార్యకర్తలుగారు పాటిపోయి రక్తస్పృశిత తేనెబాలనిపితిలో నున్నారు. ఆయన మార్కుండేచాలక పండుకొనియే యుండిరి. త్రెయిను రాగానే తేదీ తమ్ము విద్యోలుప వచ్చినవారి కందరికినీ తలవముచేసి సత్కారము గాన ఆకాశే బయలుదేరి వెళ్లిరి.

ఆకాలిల అరెస్టులు

శిరోమణిసంఘమువారి ప్రకటనము

ప్రభుత్వమువారి ప్రత్యుత్తరము

ఆకాలిల అరెస్టులనుగురించి యిదివరకు పంజాబు ప్రభుత్వమువారి ప్రకటనమును శిరోమణిసంఘమువారి కొక ప్రకటనమును చేసిరి. శిరోమణిసంఘమువారి ప్రకటనమునకు ప్రత్యుత్తరముగా ప్రభుత్వమువారు మరల విజుల ప్రకటించిరి.

25 వ తేదీని గురకబాగుకోటలోను జరుపబడె దని పోలీసు ఉద్యోగి తెలుపగా ఆకాలిల అరెస్టులకు వెళ్లిరి. వెంటనే పోలీసులు పరిశ్రమింపబడె. కావలియున్నవారిని కొట్టి తోటలోనుండి గెంటిచేసిరి. పరిశ్రమింపబడునూడ పోలీసునుండి పోలీసులు తీసివారచేసి దని శిరోమణిసంఘమువారు ప్రకటించిరి. ఇది సత్యముగావు. మేము నేడు (25) తోటలో దివాను జరిపెదము. పోలీసువారు నిరోధించినవో కలుగునట్లు నకు పోలీసులే బాధ్యు లగుదునని శిరోమణిసంఘమువారు వ్రాసిన లేఖను ఆకాలివాదులకు గురకబాగు పోలీసు ఉద్యోగి కిచ్చిరి. కొంత రాత్రి తుదినిది. కొద్దియంది ఆకాలిలను తోటలో కొద్ది భాగము లోని కుక్కల కొర్రలను దొంగిలించెను. ప్రతినిధులు మందలొక్కొక్కరుల అనుచుతిని బడిన వచ్చువరకును వారి నచట నుండనిచ్చెదము. నాయకులు వెళ్లిన పిమ్మట ఆకాలిల తోటనుధ్యక్షుడు చౌదరినిపోయి అచట పరిశ్రమింపబడు మున్నగు వేదిక నున్నది 5 గురిని కావలియుంది పిరపడిరి. తోటలో దివానును జరుపుటకు మహాంత గుర్తులించునందున మందలొక్కొక్కరుల వీయబాల మనిరి. అప్పుడు దొంగిలించునూడ పోలీసుగా ఆకాలిలు నిరకరించిరి. అప్పుడు పోలీసులు బడిమిని చూపవలసి వచ్చినది. పరిశ్రమింపమును అచట కావలియున్న 5 గురు ఆకాలిలను మూలము పోతునవారు కదపనేలేదు. మరొకడు జోబులకు ఆకాలిలు ఉత్సవముతో పరిశ్రమింపమును తోటలోనుండి గుర్తులించునందున తీసికొనివెళ్లిరి. అంతవరకును 5 గురు ఆకాలిలను తోటలో గ్రంథమునద్ద నే యుండిరిని ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించిరి.

కొల్హా దివాను అవసరసభ

ఫిల్లీ కొల్హాదివాను అవసరసభ జరిగినది. గురకబాగులో పోలీసుల ఉద్యోగులచర్చ లక్షయములు. శిక్షించబడిన ఆకాలిల నందరిని వెంటనే వదిలివేయవలెను. దొంగిలించునవారు మరలను. యములలో కల్పించుకొనుదదు. ఈసభవారు ఆకాలిలకు సావధానిని చూపుచున్నారని అని సభవారు తీర్మానించిరి. కొంత వెళ్లిరి కావసభ్యులకు సిక్కులతోను. ఇకరసిక్కులతోను ఆలోచించుటకు 5 గురిని నియమించిరి.

ఆకాలిల శిక్షాత్మాహము

గురకబాగునీటి మారతేరు. ఆకాలిల ఉత్సాహము చాల ప్రబలముగానున్నది. వేలకొలది ఆకాలిలు అరెస్టులకు వచ్చిరి. తెలుల తెలుల గురకబాగుకు వెళ్లవచ్చును. 1 వ తేదీని ప్రధానమహావారు బయలుదేరిరి. మధ్యాహ్నము 2 గంటలకు 2 వ మైళ్లదూరమునకున్న గుంటావాసులెయ్యెద్దకు వెళ్లిరి. అచట పోలీసులు వారినుద్దేశించి అచటనున్న అసిస్టెంటుమిషనరును ఇంకొకడు గారు ఆకాలిలను వెనుకకు పోగోరి ఆకాలిలు వెనుకకుపోయిరి. అచటనే బోర్డుకడముగా మార్పుండి ధిక్ గితిములను పాడెసాసిరి. మిగిలినవంద పోలీసులను మేజిస్ట్రేటు మరల తెలిపెను. ఆకాలిలు కదలలేదు. ఆకాలిలను కొట్టి తీయుటకు 5 గురు పోలీసులు కదలలేదు. వారు లాటేతో ఆకాలిలను కొట్టిరి. అచట దాక్షిణ్యమును నుండుటచే వారు గాయములు కలిగినవారికి వెంటనే చికిత్సచేసిరి. ఆక్రమింపబడునూడ పోలీసులకు తోడ్పడినది. గాయములు కలిగినవారిని వైద్యశాలమొలారులలో వారు ఆకాలిలకు తీసికొనిపోయిరి.

పండిత మాలవ్యాగారు

ఆకాలిలనీటి చాల విషయముగా నున్నది. 2 వ తేదీకి పండిత మదనమోహన మాలవ్యాగారు అమృతపరకు వచ్చిరి. 2 వ తేదీ మధ్యాహ్నము 2 గంటలకు స్వర్ణచాలయమునద్ద గొప్ప సిక్కులసభ జరిగినది. అసభలో మాలవ్యాగా దివ్య సింహి.

మరియొక తెగ బయలుదేరుట

2 వ తేదీని 100 మంది ఆకాలిలను వేలకొలది ప్రజలను గురకబాగుకు బయలుదేరిరి. పండిత మదనమోహన మాలవ్యాగారు గురకబాగుకు వెళ్లబోగా ఆయనను పోలీసులేదెను. ప్రబలము లగు గాయములు కలిగినవారిని పోలీసులే తీసికొని పోయిరిని వదలలేకదు. ఇట్టివరకు లక్షము కలిగినది. 3 వ తేదీని మరి కొందరు మరల గురకబాగుకు బయలుదేరిరి దని తెలియుచున్నది.

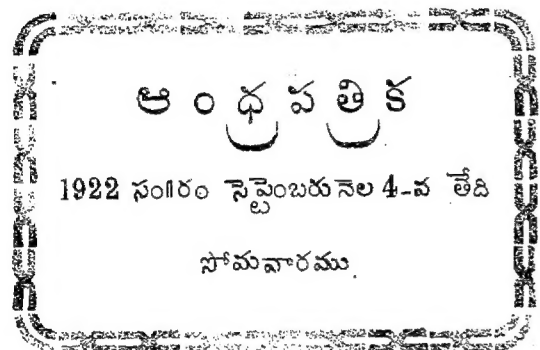

సింహాయాత్ర	20	డిగ్రీలు అంశము	మీటా	మ	85.0
డిగ్రీ	16	డిగ్రీ	మీటా	మ	80.0
అక్షాంశము	20	డిగ్రీలు		మ	100.0

విన్నపము

ఖడ్గదూ:-ఆంధ్ర దేశమునందు కలితీతేని ఖడ్గదూను తయారుచేయుచున్నవారందరూను వారు నేయుచున్న ఖడ్గదూబట్టలవివరమును వ్యాపారపు ధరను ఈ క్రింది చిరునామాకు తెలిపే దెలుప వేడుచున్నాను. వీలైనవారు ధరలతో నమూనాలను గూడ బంపుట ప్రయోజనకరము. ఇతర రాష్ట్రములందును నాంధ్ర రాష్ట్రమునందును గల వర్తకులకును నితరులకును నాంధ్ర దేశపు ఖడ్గదూ రకములను వెలలను వివరములను దెలుపుట కీ ప్రార్థనను జేయుచున్నాను.

కా. నాగేశ్వరరావు,
ఆంధ్రదేశ ఖడ్గదూ కాఫాధికారి,
1, లంబుకెట్టిపేట, వదరాసు.

రాజప్రతినిధిసమాధానము :

యూరపియనుసభ్యుని సూచన.

లాయడుజార్జిగారి ప్రసంగమునకు రీడింగు ప్రభుగారుచేసినవ్యాఖ్యానము భారతీయులలో మితవాదులను సయితము సంతృప్తిపరుపజాలకబోయెను. యూరపియనులనయినను అది తృప్తి పరచెనా? లేదని, యూరపియను సంఘసభ్యులొకరు, తత్సంఘకార్యదర్శిమేరబంపిన లేఖవలన విడిత మగును. ఇది రహస్య లేఖ. దీనిని అమృత బజారు పత్రిక ప్రచురించినది. యూరపియనులకు లాయడుజార్జిగారి ప్రసంగము పరమాహ్లాదము గలిగించియుండవచ్చును. ఏలనన వారికి గావలసిన వరములు లభించినవి. ఉక్కు-చట్ట మగు సివిలు సర్విసు శాశ్వతముగ నిలిచియుండును. సంస్కరణములు పరీక్ష యగుటచే, ఏ నిముసమున నయినను నవి రద్దు గావచ్చును. ఈరెండుసంగతులును, స్వపరిపాలనపు ఆశను మొదలంట తొలగించుచున్నవి. ఇంతకంటెను యూరపియనుసంఘమువారికి గావలసిన దేమి గలదు? ఇందుకని వారు సంతసించుచుండగ, లాయడుజార్జిగారు ప్రయోగించిన పరీక్షయను పదమునకు ఏదియో విశేషార్థము గలదని పలుకుచు రాజప్రతినిధిగారు భారతీయులను తృప్తి పరుపజూచిరి. కాని, ఉక్కు-చట్టమున కర్థ మేదియో వారు దెలిపియుండలేదు. దానిని సంస్కరణశాసనపు వాగ్దానమునకును ఎటుల సరిపోవునో దెలిపియుండలేదు. రాజప్రతినిధిగారి సమాధానము నిస్సారమని మితవాదనాయకులుగూడ గ్రహించిరి. లాయడుజార్జిగారి ప్రసంగము హిందూదేశమునందు సరియగురీతినే గ్రహింపబడె నని డెయిలీ న్యూసు, డెయిలీ హెరాల్డుపత్రిక లొకవంకను, మార్నింగు పోస్టు, డెయిలీ తెలిగ్రాఫ్ పత్రిక లింకొకవంకను చేసిన వ్యాఖ్యానముల బట్టి స్పష్ట మయ్యెను. మాంచెస్టరు గార్డియనుపత్రికకు మద్రాసు విషపుగు వైటుహెడ్డుగారు వ్రాయుచు, బ్రిటీషు సివిలు సర్విసు ఉద్యోగులు ప్రభుత్వమునకు ఉక్కు-చట్టము వలె నెల్లప్పుడును నాధారభూతులై యుండు రనుట మిగుల ననర్థకర మని, సూచించిరి. ఇందునుబట్టి లాయడుజార్జిగారి ప్రసంగమునకు రాజప్రతినిధి గా

రటుల సమాధానముజెప్పియుండుట వ్యర్థప్రయత్నమని తోచుచున్నది. ఏ పక్షమువారి నది సంతృప్తి పరుపజాలక బోయెను. యూరపియను సంఘసభ్యునికి, రాజప్రతినిధిగారి సమాధానము రోషమును గలుగజేసెను. ప్రధాన మంత్రి సంస్కరణములను పరీక్ష యని స్పష్టముగ దెలిపియుండ, రాజప్రతినిధి దాని కింకొక అర్థము గల్పించజూచుట అసభ్యమని యితిని యభిప్రాయము. ఇందువలన గలిగెడి దుష్ఫలితమును తొలగించుటకు యూరపియను సంఘమువారు ప్రయత్నము సలుపవలయు నని ఈ సభ్యుడు కోరుచున్నాడు. ఇందును గూర్చి తమతమ యభిప్రాయములను వెంటనే తెలుపవలయు నని యూరపియను సంఘ కా ర్య దర్శి సభ్యులను కోరియుండెను. రాజప్రతినిధి యవలంబించిన పద్ధతివలన, ఎంతయు ముప్పు వాటిల్లు నని ఈ సభ్యుని తలంపు. అందుచే యూరపియను సంఘపు అసమ్మతిని రాజప్రతినిధికి వెంటనే దెలుపవలయును. లేనియెడల లాయడుజార్జిగారికి నందనము లర్పించుచు తిరివార్తను పంపవలయును. వందనము లేండులకు? సంస్కరణములను పరీక్ష యని దెలిపివందులకు. ఇంతియగాక, రాజప్రతినిధిగారి సమాధానము ప్రమాద భూయిష్టమని గూడ, లాయడుజార్జిగారికి దెలుపవలయునట. ఇంతియగాక, ఈ సభ్యుడు మరియొక సూచన గావించెను. ఇది యమూల్యమయినది. ఈ సూచనకొనసాగుట అందరకుచముఖ్యమే. హిందూదేశమును గాంధీఉద్దమమునుండిరక్షింపదలచుచో లాయడుజార్జి గా రిటివల దెలిపిన సంగతులనే ద్వంద్వార్థమునకు తావు లేనటుల, ఖండితముగ మరియొకమారు వ్యక్త పరుపవలయు నని, యూరపియను సంఘసభ్యుడు కోరుచున్నాడు. ఇది మంచిదే గద. లాయడుజార్జిగారు తాము ఇదివరకుజెప్పిన సిద్ధాంతమునే మరియొకమారు ప్రతిపాదించుచో, యూరపియను సంఘమువారికి దిగులు పూర్తిగ తొలగును. మితవాదులకు ఆశ లంతరించును. దేశ కర్తవ్య మేదియో ఎల్లరకును కరతలామలక మగును. ఇటునటుజూడక, గమ్యస్థానము జేరువరకు దేశము తనదీక్షను కొనసాగింపగలదు. యూరపియను యుద్యోగులును తమపద్ధతులను యధేచ్ఛగ కొనసాగింప గలుగుదురు. అట్టితేరి, హైందవసమస్య త్వరలో పరిష్కార మగుట తటస్థమను. రాజావు గురువారమునాడు స్టేటుకౌన్సిలు సభయందు కా. ప్రొఫెసరు కలేగారును, శుక్రవారమునాడు సామాన్య శాసనసభయందు అగ్ని హోత్రిగారును ప్రధానమంత్రి ప్రసంగముగూర్చి అసమ్మతి తీర్మానములను ఉపపాదించురు. ఇందు విషయమై రెండుసభలలోను కొంతచర్చ జరుగగలదు. కాని, ఇండియాప్రభుత్వమువారేమని సమాధాన మిత్తురో గ్రహింపవచ్చును. రీడింగు ప్రభుగారి సమాధానవైఖరినే వారు అవలంబించుట సహజము. ఇది శాసనసభ్యులను తృప్తి పరుపదనుట ధ్రువము. అట్టితేరి వా రేమిజేసెదరు? శాసనసభలను విడనాడి ప్రజాభ్యుదయముకొరకు వారు పాటుబడుదురా? లేక సంస్కరణముల వలన స్వపరిపాలనము లభింపదని స్థిరపడినను, నిరర్థకములగు శాసనసభలను కారవోద్యోగపదవులను వదలక వేలాడుచుండురా? ఈసంగతి నిర్ధారణ గావలయును. ప్రొఫెసరు కలేగారి తీర్మానమునకు సర్దారు జోగ్గింద్రసింగుగారు రొకసవరణను పంపిరి. దానియందు హిందూదేశము స్వరాజ్యమును సంపాదించు కృతనిశ్చయమై యున్న దను పదమును జేర్చవలెనని కోరబడెను. రజాఅలీగారు మరియొకసవరణను పంపిరి. సాధ్యమగునంతవరకు సంపూర్ణ బాధ్యతాయుతప్రభుత్వమును సంపా

దించవలె నను విషయమును నది తెలుపుచున్నది. సత్వరస్వరాజ్యసంపాదనాన్యోకతను శాసన సభ్యులు సైతము వెల్లడించుచున్నారు. సంస్కరణములకు బ్రిటీషుసర్విసును ఉక్కు-చట్టము ఆధార మనియు, అయ్యది పరీక్ష యనియు లాయడుజార్జిగారు తెలుపుటచే, వారుకోరెడి స్వరాజ్యము సంస్కరణములద్వారా లభింప దనుట తేట తెల్లము. తమ గౌరవమును నిలుపుకొనదలచిన, వారు ఇప్పుడయినను సంస్కరణములను శాసనసభలను విడనాడి, సత్వరస్వరాజ్యసిద్ధికై పాటుబడవలయును. మితవాదులు తమధర్మమును నెరవేర్చుటకు కడపటి యవకాశ మింకను గలదు. ఈ తరుణమున సయితము, వారు మాతృదేశ నొనర్చకుండుచో, మరియొకయవకాశము చిక్కుట దుర్లభమగును. భ్రమ యావరించినపుడు, తమధర్మమును గ్రహింపని వానికి తమాషగ గలదు. సత్యము వెల్లడియైన పిమ్మటగూడ వేరుమార్గము దొక్కుట తుంత వ్యము గానేరదు.

మరియొక నిదర్శనము.

నేషను కత్రికలో నొకవిలేఖకుడు దెలిపిన సంగతిజూచిన బ్రిటీషుప్రభుత్వమువారు భారతీయులక్షేమమునకు పలువిధముల భంగము కలిగించుచున్నారని వెల్లడి యగును. సివిలుసర్విసునందు బ్రిటీషువారు సుస్థిరముగ నుండవలయునని లాయడు జార్జిగారు వెల్లడి జేసి, వెనకటి వాగ్దానములను త్రొసిపుచ్చిరి. సైన్యమునందు సయితము అట్టిపద్ధతియే స్థిరమయినది. ముప్పదిసంవత్సరములు గడచినపిమ్మట, సైన్యమునందు భారతీయులే ఆసీసరులుగ నుండునటుల, రీడింగుప్రభుగారు రొక విధానమును తయారుజేసి పంపగ బ్రిటీషు మంత్రులు దానినిసై మనిరాకరించిరిని, నేషనుకత్రికవిలేఖకుడు వ్రాసియుండెను. ఈసంగతి హిందూదేశమునందింకను తెలియకున్నను, ఇది నిజమనియే ఎంచవచ్చును. సంస్కరణముల స్వభావమునకు, ఈ సూచన భంగకర మని, విలేఖకుడు విచారించుచున్నాడు. ఇట్టి భంగపాటు, లాయడుజార్జిగారి ప్రసంగమువలన నిదివరకే గలిగెను. ఇందువలన క్రొత్తగ గలుగునది లేదు. మరియొకసంగతి. రాజప్రతినిధియు, వారి కార్యనిర్వాహకసభయు, శాసనసభయు అంగీకరించిన విషయమును, ఇండియా రాజ్యాంగ కార్యదర్శియు, బ్రిటీషుమంత్రివర్గమును కలసి త్రొసివైచుచున్నపుడు, సంస్కరణములు స్వపరిపాలనమునకు గొనిపో నేరవని, ఈ విలేఖకుడు భయపడుచున్నాడు. ఈసంగతి హిందూదేశమున కిదివరకే దెలియును. హిందూదేశమునకు అనుకూలించెడి సూచనలను ఇండియా ప్రభుత్వమువారు శాసనసభవారి సమ్మతి తో గావించినను, బ్రిటీషుప్రభుత్వమువారు వానిని నిరాకరించుటకు సంస్కరణశాసన మవకాశ మొసగుచున్నది. తుక్కిసమస్యవిషయమై ఇండియాప్రభుత్వమువారు దెలిపిన సూచనలను, బ్రిటీషుమంత్రివర్గ మెంతవరకు కారవించెను? ఇందు ని మిత్రము మాంటాగూగారు బలిగాలేదా? ఇండియాప్రభుత్వము, బ్రిటీషు ప్రభుత్వమునకు సహృద్దీనములై యని కర్జను మంత్రిగారు బహిరంగముగ పే రిడియుండలేదా? ఇంకను సుదియ మేల? ఉక్కు-చట్టమునందు సివిలుసర్విసుమాత్రమేగాక, మిలిటరీసర్విసుగూడ గలదు. ఇందువిషయమై బ్రిటీషుమంత్రులు సుదియముల నెల్ల బోద్రోలుచున్నందులకు, వందనార్హులు.

కథలు ప్రదర్శనలు

గయలో కాంగ్రెసుతో పాటు కథలు ప్రదర్శనలు జరుపుటకు, ఆహ్వానసంఘమువారు నిశ్చయించినందులకు, సంతసమగుచున్నది. కథలుతో పాటు, ప్రతిచెట్టును, విత్తులును, పట్టుపురుగులును నేతివనిముట్టును ప్రదర్శించబడును. ఆంధ్రరాష్ట్రీయ సభ జరుగునపుడు చిత్తూరులో కథలు ప్రదర్శనమును జరుపుటకు నిశ్చయింపబడెను. ఈ ప్రదర్శనమునకు ఆంధ్రదేశము తోడ్పడుట కర్తవ్యము. కథలు అంశము నందు, ఆంధ్రదేశము విశేషాభివృద్ధి జూపెనని ఎల్ల రంగీకరించినవిషయమే. అట్టి యభివృద్ధి కథలు ప్రదర్శనమునందు ప్రతిఫలించవలెను. ఇంకను ఈ విషయమై విశేషముగ పాటుబడుటకు, కథలు ప్రదర్శనము ఆధులకు ఎక్కువ ప్రోత్సాహము గలిగింపజాలునదిగ చుండవలెను. ఈ సందర్భమున ఆర్. మహతాగారు చిత్తరంజనదాసుగారికి జేసిన విన్నపమును గమనింపవలెను. కథలు అంశము త్వరలో పూర్తి గావలసిన యసరము గలదు. సత్వరస్వరాజ్యసిద్ధి కది యత్యావశ్యకము. అందుచే ఇందులకు తగినమార్గముల సన్నేపించుట, దేశకర్తవ్యము. ప్రస్తుత సమయమున బీదలందరును కథలును కొనుటకు, హెచ్చుగర కొంతవర కాటంకముగ నున్నది. దానిధర తగ్గునేని, ఎక్కువవ్యాప్తి గలుగును. దేశమందంతటను కథలును గజము నాల్గణాలచొప్పున అమ్ముట కేర్పాటుల జేయవలయునని చిత్తరంజనదాసుగారు అఖిల భారత కాంగ్రెసు సంఘమువారియెదుట తీర్మానము నుపపాదించెదరట. గజము నాల్గణాల చొప్పున విక్రయించుచో దాదాపు 25 లక్షల నష్టముగలుగునని, మహతాగారు తలచుచున్నారు. ఈనష్టమును కాంగ్రెసు సంఘము భరించుచో, క్షణలందరును కథలును ధరింతురు. స్వరాజ్యసిద్ధికి ఇంతమాత్రము మొత్తమునువ్యయపరుచుట ఎక్కువగ దని, మహతాగారు తెలుపుచున్నారు. ఇందుకొరకు కథలునిధిని నెలకొల్పవలయునని వీరు హెచ్చరించుచున్నారు. కథలు నందు స్వరాజ్యముగలదని నానాటికి నిశ్చయ మగుచున్నది. భారతీయులలో నధికసంఖ్యాకులు కథలును ధరించుచో, స్వరాజ్యసిద్ధిగలుగుననుట నిస్సందేహము. అందుచే ఇక్కావ్యము నెంపేరుటకు దేశము తన శక్తిసంతతు వినియోగింపవలసి యుండును. తడవుజేయుటకు వీలులేదు. మహాత్ముని సగినమంతరాజ మిదియే. ఇందుకొరకే గాంధీమహాత్ముడు కారాగృహమునకు బోయి తప మాచరించుచున్నాడు. మహాత్మునిమాదేశమును శిరసావహించి కథలు ప్రత్యేకమును త్వరలో పరిసమాప్తిజేసి భారతీయులు గమ్యస్థానముజేరి స్వరాజ్యసాధ్యము ననుభవించెదరగాక!

అమెరికా కన్సలుపై ఆరోపణలు

ఇంగ్లండులో న్యూకాసిల్లోనుండెడి అమెరికను కన్సలుకుగల హక్కులను బ్రీటీషుప్రభుత్వము వారు తొలగించుటచే, అమెరికా కన్సలు జనరలు గారు ఆ కార్యాలయమును తాత్కాలికముగ మూసివైచిరి. అంతర్జాతీయ వ్యవహారములలో ఇట్టిచర్య అసాధారణముగ గనుపించును. బ్రీటీషు ప్రభుత్వచర్యకు కారణమేమి? అమెరికాకు వెడలుట కిక్కావ్యమునిచ్చు నిచ్చునపుడు, అమెరికా కన్సలు గారు అమెరికా పొగ యోడలయందే ప్రయాణము జేయవలయునని బలవంతపెట్టుచుండిరట. లేని వారికి ప్యాసుపోర్టులనిచ్చుట కట్టుబడిపెట్టుచుండిరట. దీని యర్థమేమి? అమెరికను కన్సలులు తమవిధిని నెరవేర్చుటకు మారుగ, అమెరికా పొగ యోడలకు ఏదెట్లుగ పనిచేయుచుండిరి. బ్రీటీషుప్రభుత్వము వారికి స్లేటరు, బ్రూక్సులను కన్సలులచర్యను గూ

ర్చి తెలిసి, అమెరికా ప్రభుత్వమువారికి వారు విన్నవించిరి. అందుమీద, అమెరికా ప్రభుత్వమువారు విచారణజేసి, కన్సలుల చర్య అక్రమము గాదని నిర్ణయించిరట. ఐనను నెలదినములలోపల ఆకన్సలులను దీసివేయవలయునని బ్రీటీషు ప్రభుత్వమువారు అమెరికా ప్రభుత్వమునుకోరిగిని, వారందుకు నిరాకరించిరి. అందుచే బ్రీటీషుప్రభుత్వ మిప్పుడు కన్సలుల హక్కును తొలగించెను. ఇరువురు కన్సలులలో స్లేటరుగారిని కొరనాకును, బ్రూక్సుగారిని జర్నీకిని, ఇప్పుడు ట్రాన్సుఫరు జేసిరి. బ్రూక్సుస్లేటరుగారు తాము ప్రయాణికులను అమెరికా నౌకలలోనే ప్రయాణముజేయ బలవంతపెట్టలేదని నుడువుచున్నారు. అమెరికా పొగ యోడల యత్కృష్టతను తాము సలహాపూర్వకముగ మాత్రము దెలిపితిమని బ్రూక్సుగారు దెలుపుచున్నారు. ప్యాసు పోర్టు నిచ్చునరకు అమెరికా పొగ యోడల గూర్చి ఉడహరింపవలదని తాము తమక్రిందియుద్వోగులను గూడ కోరికటలను, తామెన్నడును ఇట్టిబలవంతమునకు బూనియుండనటులను, స్లేటరుగారు దెలుపుచున్నారు. ఇందు సత్య మెంతవరకు గలదో తెలియదు. ఈ సంగతులు నిజమగుచో బాధ్యత గల పాశ్చాత్యులుగూడ ఎట్టి నైచ్యమునకు లోబడుదురో గ్రహింప వచ్చును. ఇది నిజము గానిచో, ఇంగ్లండు అమెరికాలమధ్య నౌకల వ్యవహారము గూర్చి ఎట్టి మనఃస్పర్ధలు గలవో కనుగొనవచ్చును.

విషమస్థితి.

అకాలీలవ్యవహారము రానురాను తీవ్రమగుచున్నదని, నేడందిన తంతివార్త దెలుపుచున్నది. పండిత మదనమోహన మాలవ్యాగారు మొన్నటి దినము అమృతసరము జేరి, సువర్ణదేవాలయము యొద్ద నుపవ్యసించిరి. గురువనముయొద్దకు అకాలీలింకిను వందల కొలది వెడలుచున్నారు. వారి యత్సాహము, నిష్పాధములవలన తగ్గుటకు మారుగ విశేషాతిశయము జూపుచున్నటుల తెలియుచున్నది. అయినను, వారు ఆహింసరు ఎంత మాత్రము విడనాడకుండుట, మిగుల ప్రశంసార్హము. నిరాయధులగు అకాలీలపై పోలీసువారు లాతీ కట్టల నుపయోగించుచున్నారని, అస్సాసియేటుకు వెన్ను తంతివార్త దెలుపుచున్నది. పోలీసువారు చాలక సైనికులుగూడ అకాలీలను ముట్టడించుటల వార్త దెలుపుచున్నది. అకాలీల కనేకులకు గాయములు తగిలినవి. అకాలీలు కొందరు రోడ్డి మీద కూర్చునియుండగ వారిపై లాతీలు ప్రయోగింపబడెను. బలమగు గాయములు తగిలినవారిని పోలీసువారు రహస్యముగ తీసివైచిరను వదంతులు ప్రబలియున్నవట. పండితమదనమోహనమాలవ్యాగారు గురుభాగకు వెడలుటకు తలపెట్టిరి. కాని, వారటుల జేయుటకు వీలుగలుగ లేదు. మాలవ్యా పండి శాంతిమాతసహాయము నయినను పంజాబు అధికారులు గైకొనలేకపోవుట, వారవలంబించెడి పద్ధతులకు నిదర్శనము. అకాలీసిక్కులకు పంజాబు అధికారులు సాత్వికనిరోధమునందు శిక్షణము నొసగుచున్నారు. అకాలీలు ఆహింసాధర్మమును ఏమాత్రమును విడనాడక కృషిసలుపుచో, తమ మతమును సంతృప్తిచుకొనగలుగుటయగాక, దేశ స్వాతంత్ర్యసంరక్షణమునకుగూడ తోడ్పడ గలుగుదురు.

మెయిలుపత్రిక : మొహరంపండుగ

చెన్నపురియందు మొహరంపండుగ యూరేగింపులో, గాంధీబోపీలను ధరించి, రాటమును వెంటటేసికొని పోవుచు, మహమ్మదీయులవకులు

తమ దేశభక్తిని వెల్లడించిరి. కవిత్వపువండుగల సమయమునందు ప్రవళిత్తితోబాటు దేశభక్తిని గూడ వెల్లడిజేయుట సహజము. దేశభక్తిని పురికొల్పుట, కింతకన్నను యనుకూలతరుణ మింకొకటి లేదు. రాట మనినను, గాంధీబోపీ లనినను మండిపడెడి మెయిలు పత్రికకు, మహమ్మదీయులవకుల దేశభక్తి ప్రదర్శనము వలన యుద్దేశము గలుగుట వింత గాదు. మహమ్మదీయ మతోత్పన్నసమయమునందు ఒక కాఫరుకు సంబంధించిన టోపీనిగాని, రాటమునుగాని వెంటగొనిపోవుచో, మహమ్మదు ప్రవక్త ఏమనిచెప్పెడివాడని, మెయిలు పత్రిక ప్రశ్నించుచున్నది. కాఫర్ యనగ, గాంధీ యని మెయిలుపత్రిక భావము. గాంధీమహాత్మునిమతము సర్వసమ్మత మగు మతము. ఆతనిసిద్ధాంతములందు అన్ని మతములసారము గలదు. ఆ కారణముచేతనే, అన్ని మతములవారికిని గాంధీమహాత్ముని సిద్ధాంతములు అనువరణీయము లగుచున్నవి. కథలువస్త్రమును రాటమును, కిలాఫాత్ సన్యాసిహిమ్మార సాధనము అని మహమ్మదీయు లంగీకరించి, నానిని చేపట్టియున్నారు. మహమ్మదీయ మతస్వాతంత్ర్యమును కాపాడెడి సాధనవిహ్నుములు త్యాజ్యముగానేరవు. మహమ్మదీయులకు స్వమతమునందుగల యభిమానముకన్న మెయిలుపత్రికకు ఎక్కువ అభిమానముగలదా ఏమి? ఈబూటకము నెవరుచు నమ్మజాలరు.

కడలూరు చెఱసాల

కడలూరు చెఱసాలయందు గోవిందాచార్యులుగా రింకను జబ్బుస్థితియందున్నటులు తెలియుచున్నది. మంచముచుండి లేవలేనిదోగులకు సయితము కరుణను జూపజాలని దండనమువలనను దండితునకుగాని ప్రభుత్వమునకుగాని లోకమునకుగాని ప్రయోజనముగలుగదు. బొంబయి ప్రభుత్వము సావకుకారు గారికి కరుణారసమును మరణావస్థ యందైనను జూపి వారిని విడుదల జేసిరి. చెన్నపురి ప్రభుత్వముసయితము గోవిందాచార్యులుగానిని వెంటనే విడుదలజేసి, వారి ప్రాణరక్షణమును జేయుట ధర్మము. అవసరమైన ఆయనరోగము కుదిరి ఆరోగ్యము గలిగినతరువాతను తిరిగి జేమించిన కాలమునకు శిక్షను ననుభవించుకేయవచ్చును.

గంగానదీ ప్రవాహము

వందలకొలది ఇండ్లు కొట్టుకుపోవుట
30 ఏండ్లనుండి కనిపిన ఎటుంగిని కలులు నమ్మటనే ఇనుపదారుల కిరుక్కులనున్న గ్రామము లన్నియు ఉవాసో వరకు మునిగిపోయినవి. వందలకొలది గూడెములు కొట్టుకుపోయినవి. ప్రజలు ఆపరిమితము. తోభతమవున్నారు. మురదాబాదునుండి గూడ ఇటులనే తెలియుచున్నదని కాన్పూరు వార్త దెలుపుచున్నది.

దగ్గరదగ్గర 50 ఏండ్లనుండి బెంగాలీపత్రికను నడుపుచున్న సర్ మచేంద్రనాథ టెగ్గీగారు తమభాగమును కాలింబజారు రాజుగారికి విక్రయించిరి. 1921 జనవరి రెండవతేదీ వరకు టెగ్గీగారు సంపాదకులుగ నుండిరి. కంకరాప్రభు ప్రభుత్వము ఆయనయిప్పుడు ప్రభువుమృగ నియమింపబడిరి. అప్పుడు సంపాదకీయబాధ్యతను త్యజించిరి. పత్రికలో వాటామాత్రము ఆయన పేరనే యుండెను. గతవారమువరకు సంపాదకీయవర్గాధ్యక్షులుగ నుండిరి.

ఇకముందు ఇనుపదారుల మ్యానేజిమెంటును గూర్చి ఆలోచించుటకు రైల్వే సహాయకసంఘమువారు సిద్ధులు. సమావేశమై, వచ్చేవారము ఆరంభములో ఇనుపదారులను ప్రభుత్వమువారు స్వేచ్ఛేయములో లేక కంకెనీవారు మ్యానేజి చేయుట ఆలోచించెదరు.

పండిత గోరక్షనాథ మిత్రగారు సయిక్త రాష్ట్రముల విభరణ సమావేశమున కధ్యక్షుడిను వహించుట కంగీకరించిరి. 27-వ తేదీని మెయిజాబాదులో సభ జరుగును.

అందున, పెద్దలెవరికి: స్థాపకులుగాను న్యాయకానిలునందు
అమెరికను ప్రభుల హక్కుల క్షీణించు నిమిత్తము అమెరికను
కాయదారిగ నియమింపబడినను, స్థాపకులుగాను బ్రాహ్మణులు
మరియొక కాయదారియు, అమెరికాకు జను ప్రయాణికులను
అమెరికను నౌకలపై జనుడని యగునుచు, ప్రయాణికులను పో
లిక ప్రత్యములను ఇచ్చుటయు కొంత నుత్సాహముగ ప్రవర్తించు
చు లేమహక్కులకాదు యుండిరని ఇదివరకు బ్రెజిడు ప్రభుత్వము
వారు అమెరికను ప్రభుత్వము వారికి తెలుపుచు
వారిని తొలగింపవలెనని కోరితి. అమెరికాజను నౌక
ల పరిస్థితులను గురించి ప్రయాణికులకు వివరముల తెలుపుటయు
ఈ కాయదారుల పని అమెరికను ప్రభు
త్వమువారు విచారించి వారు నిర్ణయించు నిత్యము
వారిని తొలగించుటకు నిరాకరించితి. ఇందుపై న్యాయకానిలు
సందలి కాయదారి యగు స్థాపకుగారివద్దనుండి బ్రెజిడు ప్రభు
త్వమువారిదివర కొసగిన అధికార ప్రత్యము లాగుకొనితి. అందు
పై అమెరికను కాన్సులు జెనరలు న్యాయకానిలుసందలి అమెరికా
కాయదార కార్యాలయమును మూసివేయించి స్థాపకుగారిని
కొరుస్తామను, బ్రాహ్మణుగారిని జర్మనీని మార్చును. న్యాయకా
నిలునందు అమెరికను కాయదారి లేకపోవుటచే నచ్చటనుండి
జనువారు అమెరికాయందు దిగుటకు వీలులేదు. ఈవిషయము
విచారణ జరుగుచుండెను. విచారణ ముగిసినతరువాత, న్యాయకా
నిలుసందలి కార్యాలయము తాత్కాలికముగ మూసివేయబడిన
నది, కార్యక్రముగ మూసివేయబడునని తెలియును.

ప్రధానమంత్రియుపన్యాసము

“మాంచెప్పరు గార్డీయను” పత్రిక

ఇట్లు ప్రాయము 2: భారతసంస్కరణల గురించి, ప్రధానమంత్రి ఇటీవల కామవ్యవహారము గావించిన యువ వ్యాసమునందు భారతదేశమునందు దీనిన యర్థములను, మేటివ తేదీన భారత ప్రభుత్వ కార్యదర్శి రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వముల కలిపిన సభ్యులను, నివారించుచున్నది. ప్రస్తుతము భారతప్రభుత్వమునందు జరుగుచున్న మార్పుయొక్క మూల మూల ముందులను కల్పించుచున్నది. భారతదేశము అధినివేకేసానముగ నొప్పుబడిన కరువారగుడ బ్రిటిషు అధికారులను భారతప్రభుత్వమువై జొప్పించు నుద్దేశము బిట్టననకు లేదు. భారతదేశమున బ్రిటిషు అధికారుల లక్షణమునకే ప్రాధాన్యములతోడను కలకలతోడను మనకార్యముల నిర్వహించిరి. నావులకు, లాభముల యొక్క ప్రతినిధులు కామంతవరకు అధివికారముతో నిర్వహించిన తమ వాద్యులకు తుదకు కదలివేయవలయును ప్రతివారము విచారముతో స్మరించెదరు. గతకాలమున భారతదేశమునందు యువ వ్యాసముల వెదలిపోవుటయే భారతదేశాభివృద్ధి యగునపుడు ఇమిడ బ్రిటిషు అధికారులు భారతదేశమున కక్కర లేదని తలంపరాదు. మరుతులమును బుద్ధిగూర్చుకొంటే గల భారతదేశ మెప్పుడును, యూపియను అనుభవజ్ఞులనూహించునవేక్షించునవే యుండును. భారతదేశమునకు నేరయ్యున్న కార్యమిదివరకుకంటె నికమిడ బ్రిటిషు నిలివిననులకు ఆర్థిక తక్కువగ నుండుననుట కెట్లమేనా?

విరిమి విప్లవము

కామ్య లిమిటెడ్, వాటరు ఫర్మకును ఇతరపట్టణములకును, ఉత్తరప్రదేశ్ ప్రభుత్వ కార్యములు తేవు. కామ్యనందు ప్రజాస్వామ్యవాదులు ప్రభుత్వకాలముల నెదుర్చుచుండిరి.

పెనిసునమావేశము

ప్రాంసున కాంగ్రెస్ ప్రత్యుత్తరము

లండను, సెప్టెంబరు 2:—బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు ప్రాంసున కంపెనీ ప్రత్యుత్తరమునందు పరామర్శనాచల కంపెనీకింది రినియూ సమావేశము జరుగు తేదీలను ఇటలీ ప్రభుత్వమువారు నిర్ణయింపవలె ననియు కాంప్టాంటిసోపిలు, అంగోరా, గ్రీకు ప్రభుత్వముల సాహసంపరత ననియు బ్రిటిషు ప్రభుత్వము వారు తెలిపిరి. సమావేశమునకు ప్రభుత్వమున గ్రీకుకుమక్కు ప్రభుత్వములకు కాత్కాలిక సంధి యనవసర మనియు, ఆసియామైన దును గ్రీకులు విడిచివేయవలెనను విషయమును కదలియించవలె ననియు, సమావేశమునందు సమాధానములను గానించినయెడల నావిషయమును చర్చింపవచ్చు ననియు ఆసియామైన దును అల్పసంఖ్యాకులగు న్యూజిలాండులవారిని రక్షించుటకు గట్టి ప్రాచీన పుచ్చుకొనవలె ననియు తురుష్క దౌర్జన్యములను అసియామైన దును నడచుట కష్ట మనియు బ్రిటిషువారు సూచించిరి.

బర్మాలో డిప్యూటీ గవర్నరు నూటికి 40 వేల ఎక్కువైనట్లు 1921 జనాభా లెక్కలు తెలుపుచున్నవి. ఈ వ్యాధి వ్యాపింపకుండా చేయుటకై నియంత్రణలు ప్రకటింపబడినవి. తమకు తిండియు, కట్టుబడ్డ తేలికపాటి గులను బట్టుకొని వారి నిమిత్తము ఏర్పరచబడిన వైద్యాలయములకు బంతులు గ్రామాధికారులకు అధికార మియ్యబడినది. నిమిల గుడ్డలు పరిక్షించి పంపెదరు. ఇనుపదాతులుగాక ఇతర జుడెలో ప్రయాణము చేయుటకు వీలులేదు. చుట్టలు విక్రయించుట మున్నగు కర్తవ్యము చేయరాదు.

1917 సం. లో ప్రారంభించిన సైనికపరిష్కార విధానము 1927 వరకు అమలులో నుండును. ఈ విధానము ప్రకారము సైనికులకు యుద్ధములో పనిచేసినవారలకును, యుద్ధము ముగించినవారి కుటుంబములకును ఇచ్చుటకు కే 10 ఎకరములభూమి ప్రత్యేకింపబడినది.

గంగానదిలో నుల ప్రవాహము క్రొత్త తేదీనియు, పరిశీలు లింకను ప్రమాదకరముగ నే యున్నవనియు అసలు రాదబాటుకు కొంచెము దూరములో నున్న గామనలు సహాయము చేయుటకు పిలువబడుచున్నందున కామ్యుటవార్త తెలియజేయుచున్నది.

శాసనసభలకు వెళ్తుంటే

రాజేంద్ర బాబుగారు

దేశమునందు నాటియులలో కొందరు శాసనసభల కేటటు త్యక్తనర మని నాదించుచున్నాడు. మనరాష్ట్ర వంగరాష్ట్రములలో కొందరు తీసిగూర్చి చాలకట్టుకలతో నున్నార. నామ ప్రతికలలోను సభలలోను గట్టికర్మాటము చేయుచున్నారు. శాసనసభల కేటి అంటు అసహాయసిద్ధాంతము నవలంబింపవలెను అని వారందరు తలంకురు గాని అది సాధ్యపడదు. ఇద్దరును వ్యాపింపజేయవలెను, నోవులను కక్షింపవలెను, ప్రజల కందరికిని విద్య కేర్పరవలెను, వీరలకు సహాయము చేయవలెను. అను తీర్మానములు శాసనసభలలో నుకపాదించ బడినచో యీ అసహాయవాదులు వాని కల్లు ప్రతికూలతను మూడగలరు! ఇట్ల తీర్మానములు నచ్చిచో వారు ప్రతిఘటింపగలుగుదురు. ఈ పని నిపుడు శాసనసభలలో మితవాదులలో చాలమంది చేయుచునే యున్నారని చెప్పకతీరదు. మంచి వానిని ఇట్లవాని చూడ అసహాయవాదులు ప్రతిఘటింపదలే అనుకొనినను ప్రయోజన మేమి? శాసనసభ్యుల తీర్మానమును రద్దుచేసి శాసనము నామోదింపకుట గవర్నరుకు సర్వాధికారము గలదు. మొదటమంచి ప్రతికూలు లేనపుడు గలరుకు కొంతచిట్కు కలుగునందుచేరి అట్లుజరిగిన లాయము 2 గాన తెలిపివట్టు శాసనసభల కియ్యబడిన స్వాతంత్ర్యము తీసివేసెదరు.

ఎన్నికలు జరిగిన పిమ్మట శాసనసభలకు వెళ్లే మని కొంద రనుచున్నారు. ఎన్నుకొనబడినవారందరును అసహాయవాదులే అగుదురని చెప్పి సాధ్యపడదు. 4-5 మంది అసహాయవాదులు జండుకపోరు, వారి అసహాయంతో వారతన వారు పనిజరుపుకొందురు. అందువలన మనము ఎన్నుకొనము సార్థకమేమియును లేదు. అందుకు అసహాయవాదులే ఎకొనబడి వారందరును శాసనసభలకు వెళ్తున్నచో అపదకభాగ్యమొట్టు భావించి ప్రభుత్వమువారు మరల ఎన్నిక జరిపెదరు. మరల ఎన్నికలు పోటీలు నెప్పుటి యా ఈ గడ్డలలో ప్రభుత్వము యిత్రకారము జరుగుచు యుండును. ఈ ఎన్నికలను గోరుట స్వరాజ్యమును బడయుట కావని సుష్ట మగుచున్నది.

శాసనసభలకు వెళ్తున్నాడే నడుటకు ప్రజల పోరులున్నవి. వారతన ము వారి సహవాసము చేయుచు వారికి సహాయము చేయుటంకు అసాధ్యము; గాననే మహాత్ముడు శాసనసభల బహిష్కారమును విధించెను. ఈ ఆశ అయిలను మార్చదగిన విషయము తెప్పియును క్రొత్తగా జరుగలేదు. అసహాయవాదులను కమున చాల్చవలెనుటవలననే శాసనసభ్యులకు ప్రభుత్వమువారు మార్కాదను చూపుచున్నాడు. అసహాయవాదులను కించము మందము కాగానే యిటీవల వీరకు ఒరిస్తూ శాసనసభలో కభ్యులడిగిన ప్రస్తావనలు త్యక్తంపబడెనో మీగమరింపదగును. అట్టిచో అసహాయవాదులు శాసనసభలతో అపమానపడుట పొడిగడు.

దీనము లేని శవమును కొట్టిన నేమి లాభము?

సంస్కరణములు నిరసయోగము లని ప్రపంచమునది వెల్లడించుటకు మేము ఎన్నుకొనబడి గోరుచున్నా మందులే! ప్రపంచమున కంతకు నిదివరకే వెల్లమైనది. ప్రధానమంత్రి ప్రసంగముతో నా పరాతి మితవాదులకు గూడ సుష్టమైనది కా రిపుడు వెల్లగలవెట్టుచున్నారు. వి. సి. ఎస్. యువోగిగుల, ఆంగ్లవర్తకుల భాగ్యముకొరకే భరతఖండ్ మేప్పడిగడ ఆంగ్లేయులు కలంపు. కాన దానినిపుడు క్రొత్తగా అసహాయవాదులు దునుపుచేయ కక్కర లేదు. అసహాయవాదులు శాసనసభలకు వచ్చి సంస్కరణములను యాత్తు మాపిరి. తేర్కుని నిగరికే స్వరాజ్యము వచ్చియిండు అని అసహాయవాదులు వాంగ్మేయులు నింపించుటకు మాత్ర మిండుకడ వకకాళ వేన్నుదును. అసహాయవాదుల వకసరముగ నీ నింద కేల తలొట్టుకొనవలెను! ఇప్పుడు మరల సంస్కరణములు నిరసయోగము లని ప్రతిఘటింపగోరుట కపములు పోయిన పిమ్మట కేశమును గొట్టుట యేయగును. కాకలసిన దేవో ప్రధానమంత్రి ప్రసంగములననే జరిగినది. మితవాదులు శాసనసభలకు పోయి తా మేమియును చేయవలకపోతి మని ప్రహించిరి. ఇక అసహాయవాదు లేల పోవలెను! మన కీ ప్రభుత్వమునందే నమ్మకము లేదు. నమ్మకము గలవారు పోయెదరు గాక! నవయు వారి కడ్డుబోలు వారిలో విరోధము పెంతుకు? సహాయవాదులకే నమ్మకము పోయినది. కాన అసహాయవాదులు శాసనసభలకు పోకాదని దేశప్రతికట కాజేంద్రబాబుగారు వ్రాసిరి. (స్వరాజ్య)

వరకవిషయములు

మద్రాసు - మారకపు కేటు.

ఎక్స్‌పోజి
కాంతిలెగిగిగిగి ప్రాస్తునకు 15 18/82 పెన్నీలు
కాంతిమాండు ప్రాస్తులు— 15 1/2 పెన్నీలు
లండను దిమాండు ప్రాస్తులు } 15 21/82 పెన్నీలు
కాంతికోనుగోలు కేటు }
మాడు నెలనాయుడా ప్రాస్తులు 15 18/16 పెన్నీలు
అరునెలల వాయుడా ప్రాస్తులు 16 పెన్నీలు

కలకత్తా మాంకెట్టు

కలకత్తా సెప్టెంబరు 2 కనివారము

కట్ట:—జెంగాలు నాగపూరు	రూ 470
దక్కారు	390
కనారా	12/12
అవకాశ:—అంగ్లో ఇండియా	870
యస్. యల్. క్లెఫ్	87
నాథుగా	45/8

జాబులు

మేడూరు బొప్పి.

ఉప్పలూరు ప్రేక్షక మెయిల్ కలెక్షనుండి ఉయ్యాలూరు సబ్ ఆఫీసు ద్వారా మేడూరు బ్రాంచిబొప్పి ఆఫీసునకు 29-8-1922 నాయంత్రం ౫ ౪౦ లకు వచ్చిన టిపాను పోషమాప్తుల గారు నావదుటనే టిపాను తీసి చూడ అందువుండు. ఇతరులు ఉత్తరములు అన్నియును నిరుప్రయోజనమునందు. ఇట్లుంట కాటామేమని, బొప్పిమాప్తులగారు రన్నర్ ను ఆశుగ గా. ఉయ్యాలూరు బొప్పి ఆఫీసుకు టిపాను దే స్థితిలో వచ్చి యున్నదని ప్రత్యుత్తరమిచ్చెను. ఇట్లుంట కలన నాకు వచ్చిన గెనట్రాక్షలు విప్పి ఆరవెట్టినను, చదువ శక్యముగాక యుండెను. ప్రజోపయోగము కొరకు ఏర్పడినదని చెప్పబడిన బొప్పి టిపాను ఈతరున కర్మము కలన తడియుట చాలాపరాకరము. బొప్పి డిపార్టుమెంటు వారు వర్గాకాలమునకు తగిన మెయిల్ బాగ్ లు సప్లయ చేయుట వారి విధి గాన దీనివిషయమై డిపార్టుమెంటు వారు శ్రద్ధపుష్కలముగ రిని విశ్వసించుచున్నారము.

కృష్ణాపురం. }
31-8-1922 } కె. అచినారాయణనాయుడు

భుటికాచలపర్వతముమీదనే భగవద్భావము నందు బహుకాలము గడిచి ప్రస్తుతము భగవదాజ్ఞచే పర్యవేక్షింపబడున నన్ను ఆలయమున తమ శిష్యులను వదలి లోకస చారము చేసి భాన భానోదయదర్శనము పలువురు కలుగుంటుల చేయుటకు యత్నించుచుంటినియు చెప్పట ప్రారంభించెను. వారికి ఆంజనేయస్వామి దినమునకు 4, 5 పర్యాయములు ప్రత్యక్షమవుననియు అప్పుడు భూతప్రేతపిశాచ ప్రవాసితులు బహుకాల వావాహగ్రస్తులు అంతులు పూర్వకర్మపాపపాడితులకు తమచే ఒకగబడు రక్షణలు మూలకలు తీర్థములచే కర్మవిముక్తి కలిగి స్వస్థభావించుదురనియు, వీరి విషయమై వార్తలు ప్రబలెను. ప్రారంభమున ఉచితముగను జననవృద్ధ మెక్కువగుట తోనే ప్రక్షిప్త 0-8-0 తమలపాపాలు కక్కులు కర్పూరము తెచ్చునట తదంతరము బ్రాహ్మణసంతకృణలు తరువాత వేదాధ్యయనపరు లగువిప్రులు యాప్రాంతముల లేరును డిప్యెములో 25 లేక 50 రూలు వేసిలే పర్యవేక్షించు బ్రాహ్మణ సంతకృణ చేయుదునని భవమున లాగుట ప్రారంభించెను. వీరికి అనంతరము గర్వము పదావణమెండు. కొందరికి శుభములు చెప్పి సంతోష పెట్టును. మరికొందరికి అశుభవార్తలు చెప్పి విచారణాంబుద్ధియొనెను. అట్టి వారిని తిరిగి స్వామినిర్వహింపబడు అడుగుడు వారు తప్పక ఉపకారము చేయును. అని చెప్పి తూ డిప్యెములో డిప్యెమేను మనుట ప్రారంభించెను. ఇట్లు వార గురోజులు గడచినది. చీవాట్లుతిని దూషణండి వీరి అనుగ్రహమును సంపాదించి మూలకలు పొందిన వారిలో ఎవరికి ఏ ధమైన గుణము కనబడలేదు. వీరికి ధనాశ. ఎక్కువగుట ప్రారంభించెను. పలువురు కళ్లు తెరిచి వీరి టక్కురితనమును గురించి అలోచించుట ప్రారంభించిరి. పాపము ఉపాసనాపరుడు యిక ముగ్రాహములో పశువు నిలవదని అనుకొని కల్లిటి గ్రామాదులకు కల్లిఁట్టు తెలియుచున్నది, ననక టి సోదరులారా! యీ కపటస్థుడ ఉపాసనాపరుడు మోసకాడు. ఆలంతు వీరివలన ప్రయోజనము లేదు నమృతము. పలువురు మోసపోయి చి త్తిల్లుచున్నారు.

వీరికి వయస్సు 70 సం॥. దృఢగాక్రుడు గాడు. శిరోజములు తెరిగినవి. దేహమునిండ నామము తిరుమార్పుబొట్టు పెట్టును. రామాయణము భగవద్గీతలు మందరకాండ మొదలగు గ్రంథములు వెంటనుండును. బహుచమత్కారి గనుక మోసపోతుడు. మోసపోతుడు.

బండరు పౌరులు

హిందీ ప్రచారము-ఆంధ్ర దేశము

28-8-22 తేదీన 'ఆంధ్రకవి' యందు "హిందీ ప్రచార ఆశ్రమము రాజమహేంద్రవరము" అను కేంద్రమును ఒకరు అని పేరు పెట్టి అందు ఆశ్రమవిషయములయొక్క లోపములను వెల్లడి చేయుచు, ఆంధ్రదేశమునకుగాన ఆంధ్రులే హిందీ ప్రచార కమిషనులో నాయకుడుగ నుండవలయునని నొక్కి వక్కాణించిరి. నేను అందునకుగాన జవాబువ్రాయ బూనుకొంటిని. ఆయా ప్రాంతవాసులు, తమతమస్థలను స్వయంక గర్వహించుకొనుటకు శక్తివంతులైన ఆలాగుచేయుటకు మందంజ వేయుచుండినచో, ఎల్లరకును చాల సంతోషజనకమైన విషయమే. ప్రస్తుతము ఆంధ్రదేశములో హిందీ ప్రచారముచేయుచున్న ప్రచారకులలో, ఆంధ్రదేశ హిందీ ప్రచార కార్యాలయమునందు వ్యవస్థాపకులుగా నుండుటకు ఎవరైనను స్వయంబుద్ధులుగాని ప్రక్షిప్తమొకొనవలయునుగా! అట్టి ప్రక్షిప్త, పుడార వ్యక్తులతో జాతి మత ప్రాంతీయ వివక్షణలేక ఎవరు అర్హులునున్నారో అట్టి మహాశయుని నియమించుట వారియొక్క భర్తముగా! వారిచారిపనులను నిర్వహించుకొనుటకై వారికి శక్తిలేకుండెనచో ఉత్తరభారతీయులు మన సహానుభువులై వచ్చి, త్యాగశీలులై వికారభావముతో కనిచేయుచుండుట మనము చూచుటలేదా! ఉత్తరభారతీయులు ప్రాంత ప్రాంతమునందు వచ్చి యిచ్చుట యుండు సోదరులతో మిత్రభావము మంచి పనిచేసి వారి త్యాగమును చూపుచున్నారేగాని, వారు ప్రాంతీయులవై యేలాటి కలంకమును, అధికారమును యించుటకు కచ్చియుండలేదు. వారు మనకు సహాయముచేసి అనగా భాషానేరచేసి మనకు మార్గదర్శకులుగా నున్నారు.

ప్రస్తుతము ఆంధ్రదేశమునందు ఆంధ్రభాషా భాషి హిందీ ప్రచారకులలో హిందీ భాషయందు ఆంధ్రదేశమున స్వయంక ప్రచారము చేయుటకై తగినంత శక్తిగలవారు లేరని నేను చెప్పగలను. కొందరి ఆంధ్ర హిందీ ప్రచారకులలో, హిందీ భాషాభాషను యెక్కువగా యుండినను సాధులన శక్తి లేకయున్నది మరికొందరియందు సంఘటనశక్తి యున్నచో హిందీ భాషాభాష మంతగ యుండదు. ఇట్టితరీ మనమేలాగు ఈమహాకార్యమును స్వయంక నిర్వహించుకొనగలము.

ఉత్తర భారతీయ హిందీ ప్రచారకులు ఆంధ్రదేశమున హిందీ ప్రచారార్థమై లాయడు బార్జిగారి యుండియన్ నివిల్ సర్వెంటు లాగున మహాత్మ్యమై అధికారులుగ యెల్లప్పుటికిని యుండుటకు రాలేదు. పండిత్ హరహరశర్మగారు తమిళప్రాంత మనకు కార్యదర్శిగా నియమింపబడి యుండలేదు. మద్రాసు

లోయుండు హిందీ ప్రచార కార్యాలయము కేవలము తమిళ ప్రాంతమునకు గాదు. మద్రాసు కార్యాలయము ఆంధ్ర తమిళ కేంద్ర కర్ణాటక ప్రాంతములన్నిటికిని కేంద్రకార్యాలయముగా నున్నది. ఏసానునందు మద్రాసుపట్టణ మున్నచో అదేసాను ము న నే గుంటూరు గాని రాజమహేంద్రవరమునుండిచో అచ్చటనే కేంద్ర కార్యాలయమును స్థాపించెడివారము. అట్లు తే 29 ది నుండి తే 31 ది వరకు అనగా మూడురోజులు దక్షిణదేశ హిందీ ప్రచార ప్రబంధ కమిటీ సభ శ్రీమాన్ పం. వ్యాపీ కేశవశర్మగారి అధిపత్యము క్రింద జరిగి యుండెను. ఆంధ్ర, తమిళ, కేంద్ర ప్రాంతములనుండి ప్రచారకుల తిరపున ప్రతినిధులు విచ్చేరియుండిరి తీవ్రచర్చలు జరిగియుండెను. ముఖ్యముగ ప్రచారకుల వేనమును గురించియు కేంద్ర కార్యాలయమువైయుండు పక్షపాతిపు నిందయును, విశదముగ చర్చించబడినది. కొన్ని తీర్మానములను బహు దీర్ఘాచనతో చేసి, ఆఖిలభారత హిందీ సాహిత్యసమ్మేళన కార్యాలయము వారికి అలహాబాదు పంపబడియున్నది. అచ్చటినుండి ఆంగికారము వచ్చినవెంటనే, ఆంధ్రప్రచారకుల కష్టములు తొలగిపోగలవని నానమ్మకము. ఇట్టి సమయమున ఆంధ్ర హిందీ ప్రచారకులకు నా ప్రార్థన యేమనగా, ప్రాంతీయభావము యించక వాచారి కార్యస్థానములందు శాంతిగ జనిచేసినచో కార్యకీర్తికి నుత్సాహభరితులై వేదియుండాలము. మనమందఱము కలిగి నుత్సాహవంతులై ఈ కార్యమును నెఱవేర్చుటకు ప్రయత్నించుచేయవలయును. ఇందులోనే మన శ్రేయము. దేశ శ్రేయమును ప్రసించి కర్మించుము.

ప్రచారకుల వేన విషయమై "ఒకరు" అని వ్రాసిన వ్యాసము చదివి తర్వాత నేను స్వయంక కార్యాలయముయొక్క వ్యవస్థాపకులతో మాటలాడియుంటిని. ఇప్పుడు చేసిన ఏర్పాట్లవలన యికమీద ఏలాటి పక్షపాతమును ఎవరికిని గలంకజాలదని నా విశ్వాసము.

ఈనెల 28 వ తేదీన ఆంధ్రమహాసభ చిత్రానగరందు జరగ నున్నది. ఆంధ్రదేశ హిందీ ప్రచారకుల తన్మిషనులుండిను. కష్టములకొల్పి చిత్రానగరు దయచేసినచో, అచ్చట ఆంధ్రహిందీ ప్రచారవిషయమై నొకసభగావించి, ప్రచారకులకున్న భిన్నా భిప్రాయములను తొలగించుకొనుటకు సానకాశ ముండగలదు. సంఘమునందుద్భవించుచున్న నూతనశక్తులను గమనించి వానిని గరియైనమార్గమున నడుపుటకు తగిన శక్తియుండుటయే యంద్యమ జీవితశీలముఖ్యమైన నిర్ణయము. ఆంధ్రదేశమునకు ఆంధ్రదేశ నాయకుడుగ నుండవలయునన్న విషయము అచ్చట చర్చింపవచ్చును, గాన హిందీ ప్రచారకులే గాక హిందీ భాష ప్రేమగల వారునకుడ రా ప్రార్థించు.

మద్రాసు } మిట్టచొడ్డి రాజా నరసింగరావు,
31-8-22 } హిందీ ప్రచారక, కావలి.

యధికాలములో ననిపోయిన బ్రిటిషునర్తక నావికుల సంతతివారికి జర్మను లిచ్చున వ్యవహారములు 5000000 లక్షల పానులు ఇచ్చుటకు తీర్మానించినవి ఇండియా నావికులు తమ సంతోషమును తెలియజేసిరి. భారతనర్తక నావికులుగూడ కొందరు అనిపోయిరి. వారిసంతతివారి కెద్దియు ఏర్పాటు చేయ సంకులకు విచారిం చిరి. వీరికి గూడ పరిహారము నేర్పబుపలయునని ఇండియా కార్యదర్శిగారిని గూడ పీడనముమై ఇండియా కార్యదర్శిగారితోడను అనసరమైనచో సార్వభౌమునితోడను తెలియజేయుటకు ౪5 అమీర్ అలీగారికి అధికారము నిచ్చిరి. తక్షణేతేవున్నట్టివాగుగూడ ఈవిషయమై సభలో ప్రయత్నించవలయునని. నావికులను సమావేశము జేయు సంఘము వాగు జేసిన సీసాకులను ఇంకను అమలులో బెట్టనందులకు విచారుమును తెలియజేసిరి.

రైల్వేయద్యోగుల కష్టసమస్యలను గూర్చి కాననభా సభ్యులతో జెప్పకొనుట, ప్రభుత్వోద్యోగుల ప్రవర్తన నిబంధనలకు భిన్నమని ఇండియా గవర్నమెంటువారు నిర్ణయించుటచే తమ యసమ్మతిని తెలియపుచ్చు ఇండియా బర్నా రైల్వేకంపెనీ వారు సమావేశమై ఆక్షేపించిరి. తమకష్టములను ప్రజాప్రతినిధులకుండ కాననభాస మూలకముగ తొలగించుకొనుటకు వీలుండు నటుల నిర్బంధనలయందు మార్పును కలుగజేయవలెననిరి. వచ్చేసభ బొంబయిలో జరుగును.

వకటన

కొత్తక్యాంపు ఫర్మి చర్ శాల సామానులు మేలైనవి. ధరలు సరసము. వలయువారు క్యాటలాగు నిమిత్తం వ్రాయించేది. వి. ఏ.రాసామినాయుడు అందుకో, నరసారావుపేట.

సరస్వతీవాచక పుస్తకములు

భారతీ రాఘవేంద్రరావు పంతులుగారి ప్రణేతము.

(255)

ఈ వాచకములు Text Book Committee వారిచే ఆమోదింపబడి 1921 సం॥ జూన్ 22 తేదీ నెలకులో ప్రచురింపబడినవి. వెంటనే మేము మామిత్రుల సలహాపై శ్రీ దైత్యుల వారి Proceedings R. C. No. 1427/19 Dated 11-7-19 ప్రకారము Co-operative Societies and Industries ను గురించి పాఠములు వ్రాయించి వెనుకటి పాఠములలో తేల్చి ప్రచురింపించితిమి. అప్పటినుండియు మా చిన్ని వాచకములు వర్తమానవరణమును బడసి, నివాదినాభివృద్ధి నొందుచుండ మా మిత్రు లీ పాఠములు Text Book Committee వారిచే ఆమోదింపబడినవి గావనియు ఇందు కొన్ని పాఠములు మార్పుగా నున్నవనియు శ్రీ దైత్యులవారికి తెలియపరచి మా పుస్తకములలో తేనిపోని నిందాశోభము చేయుచు, చాలమంది విద్యార్థికారులకు తెలియజేసిరి.

గుణగ్రహణపరీణులైన శ్రీ దైత్యులవారు మేము చేసిన పాఠములను ఆమోదించుచు Special Case గావారు Proceedings R. C. No. 185 E 21-30-5-22 తేదీని పంపియున్నారు. కావున విద్యార్థి కారులకును ఉపాధ్యాయులకును మేము విన్నవించుకొన్నన దేమనగా నిందాశోభముచేయు మా మిత్రులమాటవిని మా సరస్వతీవాచకములపై కినుక బూనుక అనేక నూతనవిషయములతో ప్రచురింపబడిన మా చిన్ని పుస్తకములను వాడుకలోనికి తెచ్చుభారము మీయది. కావున తగూరితిని మాకు ప్రోత్సాహమొసంగ గలందులకు కోరుచున్నాము. అదేపల్లి లక్ష్మణస్వామి ప్రకాశకుడు.

పుస్తకముల వలయువాడు:— గోదావరీబుక్స్ డిపో, రాజమండ్రి అని వ్రాసిన బడయగలరు.

N. B. మావద్ద ఎలిమెంటరీ వ్యాఖ్యల కుపయోగించు అన్ని రకముల స్కూలుపుస్తకములు ప్రేమసరిసామానులు, వాచకములు, నవలలు వగైరా అన్నియు దొరుకును.

ఆంధ్ర ఆయుర్వేదిక్ ఫర్మసి (లిమిటెడ్)

19, హరిస్ రోడ్డు, మాంటురోడ్డు పోస్టు మదరాసు.

ఉత్కృష్టమైన ఆయుర్వేద ఔషధములకు ప్రసిద్ధిచెందిన ఔషధశాల - రహస్యము లేదు.

డాక్టరు ఏ. లక్ష్మీ పతి, బి. ఏ ఎమ్. బి. & సి. ఎమ్

గారి చేస్థాపించబడినది.

(3266)

3 లక్షల మూలధనములో రహస్యము చెందు లక్షలు జమ అయినవి.

కావలసిన వారికి మా కొత్త క్యాటలాగు పంపబడును.

వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యుగారి

(1-3)

భృగువతి

శ్రీ
రంగ
ము
లకు

న
ం
బి
ని

బహువర్ణములుగ నునుపాల మాత్ర ప్రభువునుండి చీనువలె ప్రవించుచుండెడి, తెల్ల తెగ, పచ్చ తెగ, కత్త తెగ నీరు చురుకు వాళ్లవలె మూత్రము బొట్టు బొట్టు బడుట మాటి మాటికి మూత్రము విసర్జన చేయుట పొత్తికడుపు నరములు తిగదీయుట మూత్రము వచ్చినట్లు అనుమానము గలుగుట యిటువంటి లక్షణములు గల తెగతోగ సామాన్యములను మొదలంటి, నివర్తితయును, మరయు సూత్రముగ గంభీరమైన తెగతోగములను! 48 గంటలలోపు గుణమును బొందించును. మూత్రవాళమును, తస్తితి (అనగా మూత్రపుత్తి) కుభ్రపచి నములకు అధిక బలమును కలుగ జేయును. (క్రయము బుడ్డి 1-కి రూ. 1-12-0 ప్యాకింగు మరియు పోస్టేజీ వగైరాలు వేరుగా నిర్వహింపబడును. మా మందుల జాబితాను, కోరువారికి ఉచితముగా పంపబడును. ఆయుర్వేదాశ్రమం, నెం. 41 ఆచారప్పకోవిడి, మద్రాసు. తంతిలద్రవ:—పండిట్, మదరాసు.

డిప్లొమా పొందిన ఆయుర్వేద చికిత్సలను, యెన్నపురి S. K. P. D. ఆనుపత్రియందు

ప్రధాన వాక్యము, నిఖిలభారత ఆయుర్వేద విద్యా పీఠ విద్యార్థి డి. కిలరుగాను నుండు

ఆయుర్వేదభూషణం పండిత యం. దొరైస్వామి అయ్యంగారే,

A. K. A. C. వారి

(964-3497)

ఆయుష్షరసాయనమ్

బలవర్ధకమగు

దివ్యౌషధము

ఆయుష్షము, క్షయభంగము, శక్తివృద్ధి, వృద్ధ్యును, బల్యము, వృద్ధ్యును, మేధ్యము, ప్రసనము, ఉత్తిప్రసనము మొదలైన విశేషగుణములు ఈ దివ్య ఆయుష్ష రసాయనమునకు" కలదు. గనుక పొందుకోగమో, చరిత్రవలె మొదలైన వ్యాధులచేత వచ్చు బలహీనత, శక్తిహీనత, పక్షవాదము, వృద్ధియోగములు, తుయోగము, భ్రాతులమృత్యు, ఉష్ణాదము, ఘటబంధము, అజీర్ణము ఈ వ్యాధులు నిశ్చయముగ నివృత్తియగును. శ్రీమద్భగవద్గీతా ధర్మవియోధులగుచు ఆయుష్ష వ్రసాయనము కొంతకాలము క్రమముగ వేసికొని తల్లికిని గర్భమునకున్న చాలబలము కలుగును. భ్రాతులమృత్యుని కలిగించును. బలహీనమైన బాలలకు ఆహారములో ఇచ్చుటకు విశేష లి యపయోగ మైనది. ఆయుర్వేదము, చర్మ రోగములను సారించును. తెగవ్యాధులకు ఇదే పుత్తియై క్షయము మేహరోగులకు ముఖ్యరసాయనము. సీ. 1-కి 2-0-0

ఆర్యభౌషధశాల, 7, ఆదియప్ప మొదలివీధి, వేవేరి, మదరాస్.

వెలసులభము. ఫల మధికము.
ఏలూరులో గొప్పమేడ లాటరీ
మాటూరి బ్రహ్మన్న గారి
కుమార్డు సర్వేశం తాలూకు మేడ.
రూ 16,500 లకు లాటరీ
చీటి 1-కి రు 5 ల చొ॥ 3,300 చీట్లు

ఆయుర్వేదము.
కృష్ణజిల్లా, ఏలూరు వెద్దబజారులోని మ్యూనిసిపల్ నెం 148 రు కలిగియున్నది. రెం దంతములు గలిగిన వామేడను అద్దల బీరువాల ఫిట్టింగున్న, స్థలము సహా లాటరీ మూలముగా విక్రయించుచున్నాను. 1922 వ సంవత్సరము ఫిబ్రవరి 10 వ తేదీనుంచి చీట్లు విక్రయించుచున్నాను. చీట్లు పూర్తి యగుచున్నవి. లాటరీ చీట్లు యావత్తు పూర్తియైన వెంటనే లాటరీ కలిపే తేదీ పత్రికలలో ప్రచురపరచి యేలూరుపట్టణములో ఘరానా మనుష్యుల యెదుట లాటరీవేయబడును. గనుక ప్రతివారము వారి వారి యదృష్టముల నిర్ణయించుకొనుట కిది మంచికరుణము. త్వరపడుడు. తరుణము మించిపోయిన తరువాత పశ్చాత్తాపపడన లాభములేదు. లాటరీ చీటి ఒకటికి రూ 5 లు మాత్రమే. ఇంకా భూగర్భమున ఉబిసీళ్లున్న, వివిధ మూలముల కోరువాగు మా యెడలటలలగాని వేరుగా వాడువాసిగాని తెలుసుకోవలయును. ఈ చీట్లవల్ల రూపాయి అయ్యి సామ్య కృష్ణజిల్లా యేలూరు వెద్దబజార్ లో ఆపరేటివు బ్యాంకింగ్ సంచలబడును.

2. ప్రతి గామమునందును మంచి యెడలట కాగు యును. మంచి కమిషను ఇయ్యబడును. వివరములు కోరువాడు యింకింది సంతకముచేసినవారికి వ్రాసిగాని, వ్యయముగా వచ్చి గాని తెలుసుకోవచ్చును. (189)
"చీట్లు కావలసినవారు, తమ ఆద్రస్యను స్పష్టముగా వ్రాయుచు చీటి 1-కి రు 5 లు చొప్పున మనీ ఆర్డరు చేసి యెడల, అందిన వెంటనే చీట్లు టపాలో పంపించబడును."

ఏలూరు } మాటూరి సర్వేశం,
కృష్ణజిల్లా. }
1-7-1922. } సుద హక్కుదారుడు.

పాలసుగంధిలేహ్యము
ఇది రక్తిశుద్ధికి శ్రేష్టమయినది. సహామేహములు, మేహ పొడలు, మచ్చలు, చర్మరోగములు, కీళ్లనొప్పులు, మొదలగు వాటిని ఖండించును. 4 ద్రవ్యుల చాలును.
20 రు॥ డ్రబ్బి 1-4-0 ఏ. పి. 0-8-0
కూమ్మండలేహ్యము.
అత్యుష్ణము, నిక్కాక, కాళ్లతిత్త, మలబద్ధము, కడుపులో మంట, మొదలగు వాటిని హరించును.
2 డ్ర॥ చాలును. 20 రు॥ డ్రబ్బి రు 1-4-0 ఏ. పి. 0-8-0
పి. జి. వ. అందుకో, ఆయుర్వేదసమాజం,
(8851-4) వెండి-నెల్లూరుజిల్లా.

చ్యవన ప్రాశన
చ్యవనప్రాశనలేహ్యము బలమనిచ్చును. కానకాసరోగములకు మహాహామ్యము సురభంగమును పోగొట్టును. క్యాసకోశములలో ఉండే రోగమును పోగొట్టి వాల్చుట బలముకలిగించును. న్యూరొగమును పోగొట్టి బలము గలిగించును. వాతరక్తమును హరింప జేయును.
చ్యవనప్రాశన మూత్రకృచ్ఛమును నివారణచేయును!
చ్యవనప్రాశన శుక్రములో ఉండే నోషమును పోగొట్టి భ్రాతువృద్ధి కలుగజేయును. తీసివినవారికి పుష్టి నిచ్చును. తుయరోగులపాలిట సుందరి. చ్యవన ప్రాశన, కృమిలయొక్క ముగలితమును పోగొట్టి నవయావనము కలుగజేయును. బాలరకు శరీరపుష్టి నిచ్చును. 1 కేరళ డ్రబ్బి 8-0-0.
4 చెడ్డి అందు కంపెనీ,
గోపాలపురం, కొత్తపేట పోస్టు గోదావరిజిల్లా.

వనోషధిసర్వరిల్లా
రక్తహీనతను రక్తముయొక్క కరుకుద్రవను పోగొట్టును. ఇందు శీతలైక్ గాంచినది. ధర్మ 1-10-0
ఇదియొ సితోశానందు ఎచ్చుకై నమ. తినినాభుక ధినితముగా మంతుబడును. 2000
ఏలూరము సి. డి. సావంత్
నెం 144 పనసవాడ, బొంబాయి